

LEHTI LUONNONVARA-ALAN ASIAANTUNTIJOILLE 4/2018

LUONNON VARASSA

HIILI- NIELU

KUN SUOMEN
BIOTALOUS
TÖRMÄSI HIILEN-
SIDONTAAN

YRITTÄJÄ

Luomuspeltillä maailmalle

GREEN CARE

Mahdollisuuksia maaseudulle

TYÖELÄMÄ

Työn muutos hallintaan

SISÄLTÖ

LUOMUA ULKOMAILLE. Simo Larmon myllystä lähtee spelttituotteita eri puolille maailmaa.

4–11 LYHYESTI Italian myrskyissä kaatui runsaasti metsää. Kirja-arvostelu: metsäherra **K.E. Salmisen** uusi kirja *Ei askeltakaan taaksepäin*. Pääkirjoitus. STTK:n edunvalvontajohtaja ja työ-sopimuslaki. Vertaistukea ja haravointia. Agrolgien toiminnanjohtajan blogi pohtii hallitusohjelmaa ja biotaloutta.

Meton uusi puheenjohtaja Metsäasiantuntijoiden uusi puheenjohtaja **Stefan Borgman** sanoo, että pääpaino edunvalvonassa on palkkauksella ja työhyvinvoinnilla.

Kestävä metsätyyppi Jäsensihteeri **Tuija Rantalainen** oli pitkään metsäopettajana. Nyt työ on toimistossa, mutta sydän jäi metsään. Vapaa-aika kuuluu kestävyysurheilun pariin.

Puheenjohtajan blogi Arkadianmäeltä terveisiä lähettää kansanedustaja, Agrolgien Liiton

väistyvä puheenjohtaja **Antti Rantakangas**.

12 Työkaluja muutoksen hallintaan Suomen Metsäkeskuksessa on kehitetty työkaluja työn muutoksen hallintaan. Sitä tarvitaan, kun maastotyöntekijästä tulee sähköisten palvelujen tuottaja.

16 Ilmastonmuutos Suomen metsät kasvavat enemmän kuin koskaan, mutta biotalouden pelätään pienentävän hiilinielua. Mitä keinoja on turvata molemmat?

22 Speltillä maailmalle Yrittäjä **Simo Larmo** kasvattaa luomuspelttiä Birkkalan tilallaan. Vienti vetää Keski-Eurooppaan – ja suunta on nyt kohti Aasiaa.

26 Unkarin metsätalous Tammimetsät ovat Unkarin aarre, jota vieraslajit uhkaavat.

30 Green Care Hyvinvointia luonnosta – uusia mahdollisuuksia maaseutuyrittäjyyteen.

34–42 ASIAANTUNTIJAT LUVAn aluetapaaminen. Meppi **Henna Virkkunen**. Asiamiehen palstalla kilpailukieltosopimus. Agrolgien kurssitapaamisia. Meton puheenjohtajan blogi. Meton edustajiston kokouksen vaalitunnelmia. Agrolgeille joulukuusia. Suomenhevonen -kirja. Agrolgien kurssi- ja kansanedustaja-tapaamisia. Agrolgien merkkipäiviä.

Green Care -yritys edistää ihmisten hyvinvointia luonnon ja eläinten avulla.

LUONNON VARASSA

Metsämies – Skogsmannen v. 1909–1996, Metsätalous – Forestry v. 1997–2015, Agrolgit-lehti 1939–2015
tiina eklund@luva.fi · **Ilmoitukset:** Hilpi Oksanen, puh. 040-594 6526, hilpi.oksanen@luva.fi · **Tilaukset:** tiina eklund@luva.fi, puh. 040 76 101 75. Tilaushinta 30 €/vuosikerta · **Osoitteenmuutokset:** Anne Marttinen, puh. 040 761 0416, anne.marttinen@luva.fi · **Julkaisija:** LUVAn Luonnonvarat ry · **Ulkoasu:** Reima Kangas, Taitengrafia Ky · **Painopaikka:** Forssa Print 2018, Forssa · Lehden paperi on sertifioitu PEFC-järjestelmän mukaisesti · **ISSN** 2343-2349
Luonnon Varassa -lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Lehti ei vastaa ilmoittajille mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta, jos ilmoitusta ei tuotannollisista tai muista syistä voida julkaista määrätynä päivänä. Lehden vastuu virheellisistä ilmoituksista rajoittuu ilmoituksen hintaan. Huomautukset pyydetään tekemään kirjallisesti 8 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta. **Luonnon Varassa -lehden aineisto- ja ilmestymispäivät 2019:** Nro 1 aineisto 15.2. ilmestyminen 15.3. Nro 2 aineisto 13.5. ilmestyminen 7.6. Nro 3 aineisto 23.8. ilmestyminen 20.9. Nro 4 aineisto 15.11. ilmestyminen 13.12.

Leijona kannessa

Suomen leijona komeilee maailman virallisen YK:n metsäpalokouluttajien -käsikirjan kannessa (Rooma 2010). Kirja käännetty englannista arabian, italian, makedonian ja venäjän kielille – ja tänä viimeksi tänä vuonna Iranin farsin kielelle. Levikki kattaa 234 maata ja aluetta. Suomalaiset metsä-ammattilaiset kirjoittivat kirjan Opetushallitukselle vuonna 1993 ja sillä on koulutettu metsäopettajia ympäri maailman metsäpalojen torjuntaan.

Italian pelastuslaitos

SILJÄKSI. Erityisen suuria metsätuhot olivat Etelä-Tirolin alueella.

Valtavat metsätuhot Italiassa

Arviolta 14 miljoonaa puuta kaatui Italian myrskyissä lokakuun lopussa.

ITALIA JOUTUI ankaran myrskyn kouriin 29. lokakuuta tuulen puhaltaessa jopa 180–190 kilometriä tuntivauhtia. Seurauksena oli tulvia, maanvyörymiä, sortuneita taloja sekä runsaasti kaatunutta metsää. Marraskuun lopun ankarat vesisateet aikaansivat lisää tuhoja.

Myrskyn ja sateiden seurauksena yksitoista Italian hallinnollista aluetta julistettiin hätätilaan. Vahingot ovat mittavia ja avustuskeräyksiä on aloitettu omaisuu-

tensa menettäneille.

Yle kertoi marraskuussa, että eri arvioiden mukaan metsää on kaatunut muutamassa päivässä jopa 1,5 miljoonan kuutiometrin edestä. Coldiretti, Italian maatalousyritysten yhdistys, kertoo tiedotteessaan, että noin 14 miljoonaa puuta on tuhoutunut, suurin osa Pohjois-Italiassa. Yhdistyksen mukaan ”kuuluu ainakin vuosisata, että tilanne palaa ennalleen”.

Erityisen valtavat metsätuhot ovat vuorenrinteillä, missä metsiä on kaatunut runsaasti Etelä-Tirolin (Trentino-Alto Adige), Friulin ja Venetsi-

an alueella. Pahiten myrskyn kouriin on joutunut Eggentalin alue Etelä-Tirolissa. Maailmalla uutisoidaan suurista tuhoista Val di Fiemmen alueella, josta kuuluisa viulun valmistaja **Anton Stradivari** (latin. Stradivarius) hankki puumateriaalin soittimiinsa.

Ylen mukaan myrskyissä kuoli ainakin 20 ihmistä, esimerkiksi kaatuneiden puiden aiheuttamissa onnettomuuksissa. Metsätuhojen korjuutyössäkin on jo sattunut kuolemantapaus: 28-vuotias Moldovan kansalainen kuoli myrskypuita raivatessaan.

Tiina Eklund

Haravoidaan

SUOMEN METSÄT nousivat raketin lailla maailman tietoisuuteen, kun Yhdysvaltain presidentti Donald Trump kehui metsiemme hoitoa Kalifornian metsäpalojen tuhoihin tutustuessaan. Hän totesi Suomen oikeaksi metsävaltioksi, jossa metsien pohjat ”haravoidaan” ja puhdistetaan, eikä meillä ole ongelmia metsäpalojen kanssa.

Pian suomalaiset vitsailivat Trumpin lausunnolla sosiaalisessa mediassa. Milloin kuvissa imurin, milloin haravan kanssa ”metsiä siivoten”. Kunnes selvisi, että ”raking”-sanalla tarkoitetaan metsien siivoamista paloherkästä materiaalista, kuten esimerkiksi metsien hakkuutähteen keräämistä bioenergiaksi.

Metsäpalot ovat suuri ongelma maailmalla. Viime kesänä Suomi oli liittynä näiden maiden joukkoon, mutta metsäpalot saatiin meillä hallitusti sammutettua. Toisin kävi naapurissamme Ruotsissa, jossa pahimmillaan yli 80 paloa loimusi samanaikaisesti. Palaneita metsiä arvioidaan olevan yli 25 000 hehtaaria ja yksittäisten paloalojen useita satoja hehtaareita.

Suomen leijona komeilee YK:n metsäpalojen torjunnan käsikirjan kannessa. Suomen metsäpalo-osaaminen koottiin yksiin kansiin

Nyt metsämme sitovat 6,3 miljoonaa tonnia enemmän hiiltä, kuin aiemmin oli arvioitu.

Opetushallituksen työryhmässä, jota veti metsäteknikko Mike Jurvélius vuonna 1993. Sittenkin kirja on YK:n toimesta käännetty viidelle eri kielelle, 234:ään maahan ja alueeseen.

KUN METSÄ PALAA, vapautuu metsän hiili ilmaan. Kun metsä kasvaa, sitoutuu hiili puuhun. Maan päällä ja ilmassa hiilen määrä olisi vakio, ellei maan alta kaivettaisi fossiilista hiiltä ja tuprutettaisi sitä kiertoon mukaan. ”Kun puustoa hakataan metsistä, tulee uusi puusukupolvi, joka sitoo hiiltä entistä enemmän puuainekseen”, muistuttaa hiilen kierrosta metsäbiotalouden professori Jyrki Kangas.

Suomen pinta-alasta metsiä on yli 70 prosenttia. Metsien kasvu on lokakuussa julkaistun 12. valtakunnan metsien inventoinnin (VMI) mukaan 107 miljoonaan kuutiometriä vuodessa. Metsien kasvua on seurattu 1920-luvulta alkaen. Nyt metsämme sitovat 6,3 miljoonaa tonnia enemmän hiiltä, kuin aiemmin oli arvioitu. Tämä ”ylimääräinen hiilinielu” on yhtä suuri, kuin Suomen henkilöautojen vuosipäästö.

Suomi on suuri metsämaa. Metsäammattilaiset pelastavat maailmaa päivittäin työssään, kuten tekevät kaikki luonnosta kestävästi elantonsa saavat.

Olemme jälleen tehneet oman osamme maailman pelastamisesta. Voimme nyt rauhoittua hyvillä mielin joulun viettoon. Työ jatkuu taas ensi vuonna.

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2019!

Tiina Eklund, päätoimittaja

Tanja Karjalainen opettaa Koivusalon Tallissa Seinäjoella kaikenlaisia ja ikäisiä ratsastajia.

Vapaamuotoista vertaistukea

MAATALOUSYRITTÄJÄT venyvät aika-ajoin jaksamisen ääri rajoille. Vertaistuen voi toteuttaa myös vapaamuotoisesti, kuten pohjanmaalaiset talliyrittäjät ovat tehneet. Kaikki lähti Suomen Ratsastajainliiton järjestämästä vuosittaisesta tallitapaamisesta. Seinäjoen alueella toimivat Koivusalon Tallin, Manunkylän Ratsutallin ja Ratsastuskoulu Cavallon väki ovat tavanneet yhteisen lounaan merkeissä kerran kuussa jo viidentoista vuoden ajan.

Koivusalon Ratsastuskoulun ratsastuksenopettajana toimiva Tanja Karjalainen kuvailee tapaamisia ”lounastapaamisiksi tallivaatteissa”, joten mistään virallisesta ei todellakaan ole kyse. Aiheet ovat arkisia ja ruuan äärellä vaihdetaan kuulumisia ja vinkkejä tallityöskentelyyn, toiminnallisuuteen ja esimerkiksi myytäviin hevosiin liittyen. Keskusteluissa ovat myös oma jaksaminen ja vaikeuksien purkaminen. Tapaamiset oli helppo järjestää, koska alueen toimijat tunsivat toisensa entuudestaan. Jokaisella on oma konsepti yritykselleen, eivätkä osallistujat koe kilpailevansa keskenään.

Suomi ”haravoi” itsensä maailmankartalle

USA:N PRESIDENTTI Donald Trump kehui Suomea, ettei meillä ole metsäpaloja, koska metsämme pohjat ”haravoidaan” puhtaaksi. Tämä herätti hilpeyttä Suomessa, ja some täyttyi kaikenlaisesta haravoinnista metsissä. USA:ssa termi ”raking” tarkoittaa kuitenkin poltettavan materiaalin keräämistä metsistä. Presidentti oli oikeilla jäljillä.

Rake on myös metsäpalo torjuntaan käytettävä harava. Harava ja ohjeet käyttöön löytyvät YK:n metsäpalokouluttajien -käsikirjasta – joka on suomalaisten tekemä.

Kädenvääntö irtisanomisen helpottamisesta

STTK:n edunvalvontajohtaja Katarina Murto sanoo, että yksilöperusteisen irtisanomisen keventämiseen tähdännyt hallituksen esitys oli epäonnistunut prosessi.

SUOMEN HALLITUKSEN kevään kehysriihi toi yllättävän päätöksen: yksilöperusteista irtisanomista kevennettäisiin alle 20 hengen yrityksissä. Samaan aikaan hallitus esitti alle 30-vuotiaiden määräaikausuuksien perusteiden helpottamista.

– Tämä oli hallituksen vastaantulo Suomen yrittäjille, joka tavoitteli työaikalaisa paikallisen sopimisen laajentamista. Siihen maan hallitus ei onneksi lähtenyt, toteaa Katarina Murto.

Asioita oli valmisteltu epävirallisessa työryhmässä, mutta lopputulos tuli annettuna.

– STTK vastusti jyrkästi molempia esityksiä, koska niihin nähtiin sisältyvän perustuslaillisia ongelmia: ikä ja työntekijöiden määrä. Irtisanomissuoja olisi heikompi pienissä yrityksissä, Murto toteaa.

Hallitus veti määräaikausesityksen pois, mutta jatkoi yksilöperusteisen irtisanomisesityksen eteenpäin viemistä.

– Emme voineet missään nimessä hyväksyä esitystä, koska työsuhdeturvan merkitys on palkansaajalle keskeinen oikeusturvan kannalta. Vaikutusarviot olivat täysin puutteelliset ja osoittivat, ettei esityksellä ollut työllistämistä edistäviä vaikutuksia, Murto kertoo.

Takaisin kolmikantaan

Liitot lähtivät valmistelemaan järjestöllisiä toimia ja keskustelemaan poliittista mielenilmaisuista. Hallitus muutti irtisanomisesityksessä yrityksen koon 20:stä kymmeneen lokakuun alkupuolella.

– Edelleen työpaikan koosta johtu-

Katarina Murto selvitti TEM:n tilauksesta YT-lain uudistamista tänä vuonna.

en työntekijät olisivat olleet eriarvoisessa asemassa, toteaa Murto.

Pian poliittisia mielenilmaisuja lähti liikkeelle useassa liitossa. Lokakuun lopussa tuli kompromissiratkaisu maan hallitukselta.

– Siinä työsopimuslain 7. luvun 2 pykälään tulee lisäys, että yksilöperusteisten irtisanomisten kokonaisarvioinnissa henkilöstön kokonaismäärä otetaan huomioon. Eli laista poistui henkilöstömäärä 20, sittemmin 10. Ja edelleenkin laissa säilyvät ”asialliset ja painavat syyt”. Jatkossa annetaan enemmän huomiota työnantajan koolle, kertoo Murto.

Lain perusteluja päästiin valmistelemaan kolmikannassa.

– Pääsimme vaikuttamaan lain perusteluihin. Mutta emme edelleenkaan hyväksy irtisanomisen keventämistä. Emmekä näe sillä vaikutusta työllistämiskynnyksen madaltamiseen tai työllisyyteen, toteaa Murto.

– Tämä kahdeksan kuukauden prosessi osoitti työmarkkinajärjestöjen edunvalvonnan merkityksen, asiantuntemuksen painoarvon ja kolmikantaisen valmistelun merkityksen. Mutta koko prosessi olisi voitu välttää, jos työllisyyden edistämisen tai työllistämiskynnyksen madaltamisen keinoja olisi alun perin valmisteltu kolmikannassa, Murto toteaa.

Tiina Eklund

Yhteistyötä eri tasoilla

ALKUTALVEN TEEMANA on ollut yhteistyö eri muodoissaan. LUVA – Luonnonvarat ry:n organisaatiot ovat esitelleet maa-, metsä- ja biotalouden hallitusohjelmataivoitteita eri puolueille yhteistyössä Agronomiliitto ry:n ja Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry:n kanssa. Jaamme yhteisen näkemyksen, että biotalous on ratkaisu. Luonnonvara-alan osaajien käsissä on ratkaisu moneen nyt esillä olevaan haasteeseen. Jotta viljelijät uskaltavat investoida ja tiloille saadaan nuoria viljelijöitä, on alalle taattava vakaa toimintaympäristö poliittisen päätöksenteon keinoin.

Hallitusohjelmaesityksessä esitetään muun muassa, että maatalouden luopumistukijärjestelmän päättyessä sukupolvenvaihdokset tiloilla tulee turvata kansallisella ratkaisulla, arvonlisäveron alaraja nostettaisiin 20 000 euroon, Ruoka 2030 -ohjelmaa sekä muita nykyisiä

Jaamme yhteisen näkemyksen, että biotalous on ratkaisu. Luonnonvara-alan osaajien käsissä on ratkaisu moneen nyt esillä olevaan haasteeseen.

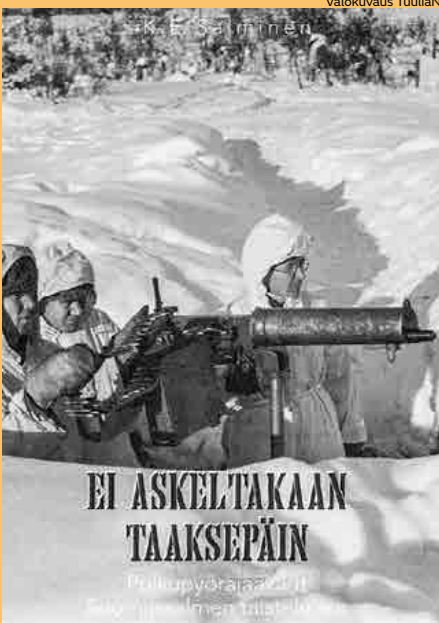
kansallisia biotalouteen liittyviä strategioita ja ohjelmia viedään tulevallakin hallituskaudella eteenpäin. Esitys on kokonaisuudessaan luv.fi -sivulla.

LUVA-YHTEISTYÖ otti askelia eteenpäin aluetasolla, kun agrologit ja metolaiset kokoontuivat Jyväskylään lokakuun puolessa välissä. Ajankohtaisasioiden lisäksi pohdittiin konkreettista yhdessä tekemistä ja kuultiin innostavana esimerkkinä Kainuun mallista. Metsäsektori on monelle agrologille tuttu, ovathan metsät luonteva osa monen maatilan kokonaisuutta ja metsän omistaminen koskettaa isoa joukkoa suomalaisista. Aiheesta on lisää lehdessä.

Neuvottelupäivillä oli aktiivinen joukko jakamassa kokemuksia ja ideoimassa reippaan puheensorinan keskeytyessä aika-ajoin naurunremakkaan. Verstaistukea parhaimmillaan!

Anne Laitinen

Agrologien Liiton toiminnanjohtaja
LUVA – Luonnonvarat ry:n sihteeri

Suomussalmen taistelut

METSÄTEKNIKKO K. E. SALMINEN on tehnyt arvokasta historiatyötä haastatteleamalla sotien veteraaneja. Haastatteluista on syntynyt neljä kirjaa, joista tämä on viimeisin.

Salminen kiinnostui talvisodan Suomussalmen taisteluista, kun vieraili isänsä kanssa tämän taistelupaikoilla 1976. Isä taisteli Rauman seudulta kootussa Polkupyöräpataljoona 6:ssa (PPP 6), jonka miehet kohtasivat kotiseudustaan täysin poikkeavat olosuhteet rintamalla: Kainuun korpimetsät, syvän lumen ja talvisodan ankarat pakkaset.

Kirjaa lukiessa saa kuvan siitä, millaista sota todellisuudessa oli Kainuussa. On uskomatonta, miten tavalliset suomalaiset miehet etenivät korvessa suksin ja lopen uupuneina siirtymätaipaleiden jälkeen yrittivät löytää lämpimän yösijan. Millaista fyysistä ponnistusta vaati eteneminen, kun kaikki tarvikkeet kannettiin tai vedettiin perässä ahkiassa erämaassa. Ja miten moni mies teki sodassa sankaritekoja, jotka on nyt kirjoitettu muistiin tuleville sukupolville.

Kirja herättää historian henkiin. Kuva kansallisarkistoon talletetusta pataljoonan hyökkäyssuunnitelmasta saa uuden merkityksen, kun Salmisen haastattelemat rivisotilaat kertovat etenemisestään. Miten lähellä on monesti ollut hengen lähtö ja miten lähellä vihollista taisteltiin.

Moni sotilaista antoi henkensä isänmaan puolesta. Mutta askeltakaan ei otettu taaksepäin ja vallatut asemat pidettiin talvisodan loppuun asti.

Tiina Eklund

Meton uusi puheenjohtaja Stefan Borgman sanoo, että pääpaino edunvalvonnassa on palkkauksella ja työhyvinvoinnilla.

METON EDUSTAJISTO valitsi Stefan Borgmanin uudeksi puheenjohtajaksi 25. lokakuuta. Miltä nyt tuntuu?

– Hyvältä tuntuu. Kaksi viikkoa on takana ja olen päässyt hyvin mukaan liikkuvaan junaan. Lopetin työt vanhoissa työpaikoissa hyvässä yhteisymmärryksessä. Pöydän pitää olla sellaisessa kunnossa, että seuraajan on helppo astua remmiin, Borgman sanoo.

Metsäistä tyouraa

Borgman asuu Sipoossa. Perheeseen kuuluu vaimo Catharina ja kolme aikuista lasta.

– Valmistuin Tammisaaren metsäoppilaitoksesta metsätalousinsinööriksi vuonna 1990. Ensimmäinen työpaikkani oli metsälautakunnan metsänparannuspuoli.

Sen jälkeen Borgman on käynyt lävitse lähes kaikki metsäkeskuksen työtehtävät.

– Olen tehnyt metsäsuunnittelua, metsänparannustöitä, ollut tarkastajana ja aluejohtajan sijaisena. Kahdeksan ja puoli vuotta sitten siirryin kehittämisspälliköksi metsänhoitoyhdistykseen.

Mhy:n työn ohella hän hoiti Metsänomistajaliiton toiminnanjohtajan pestiä. Kun metsänomistajaliitot lakkautettiin vuonna 2016, siirtyi Borgman hoitamaan ruotsinkielisen MTK:n eli SLC:n metsäsiämiehen pestiä. Näitä kahta työtä hän hoiti marraskuun loppuun asti.

Urheilusta saa virtaa

Borgmanilla on vahva urheilutausta. Pääalaji aikoinaan oli hiihtosuunnistus. Hän oli Suomen joukkueessa voitossa viestin maailmanmestaruutta Ranskassa vuonna 1992. PM-kisoista on seitsemän mitalia ja SM-tasolla noin kolmekymmentä.

Nykyisin urheiluharrastuksiin kuuluvat mm. hiihto,

maastopyöräily, golf ja suunnistus. Metsätaitoilusta on SM-kulta ja tältä vuodelta yleisen sarjan SM-pronssi.

– Minulla on nykyisin mottona, että ”En harjoittele tullakseni hyväksi ja vaan voidakseni hyvin – Inte för att bli bra – utan för att må bra”, hymyilee Borgman.

Tärkein tehtävä on edunvalvonta

– Tärkein tehtävämme on jäsenten edunvalvonta. Pääpaino edunvalvonnassa on palkkauksella ja työhyvinvoinnilla, toteaa Borgman.

Hänen mukaansa Meton organisaation kulmakivet ovat jäsenet ja talous. Kolmantena tulee kotimainen metsäpolitiikka ja sen tärkeimpänä tavoitteena metsäalan toimintaedellytysten turvaaminen.

– Digiaikakautena on tarjolla paljon apuvälineitä, mutta edelleenkin puukaupan tekemiseen ja toimenpiteiden läpiviemiseen tarvitaan metsäsiiantuntijaa.

Hänen mukaansa osalle metsänomistajia puukauppa on helppo vuotuinen tapahtuma, mutta suurin osa tekee puukaupan kerran 20 tai 25 vuodessa – eli metsäalan kvartaalissa.

– Silloin puukauppa on iso ja tunteita herättävä tapahtuma, jota ei voi hoitaa ohimennen. Puukauppaa hoitavan metsämattilaisen osaaminen on laajaa ja vaativaa, toteaa Borgman.

Juuri nyt medioissa myllertää avohakuita vastaan, mikä lisää metsäsiiantuntijan työtä.

– Moni metsänomistaja ei tiedä mitä uskoa. Metsäsiiantuntija joutuu tekemään enemmän työtä, että saa perusteltua asiat. Erityisesti juuri nyt tarvitaan metsäsiiantuntijuutta, toteaa Borgman.

Tulevaisuus tehdään yhdessä

– Haluan päästä lähelle jäsentä. Järjestämme vuoden alussa kuusi tilaisuutta eri puolilla Suomea: Helsinki, Kuopio, Lappeenranta, Oulu, Rovaniemi ja Tampere. Tilaisuuksissa kerromme neuvottelukunnan toiminnasta ja tulevastakin neuvottelukierroksesta. Ja ennen kaikkea haluamme käydä avointa keskustelua Meton toiminnasta ja metsäalasta jäsenten kanssa, sanoo Borgman.

Tavoitteena on tehdä yhdessä Meto 2025-tulevaisuustyötä.

– Toivon mahdollisimman paljon jäseniä paikalle tilaisuuksiin. Haluamme kerätä jäseniltä tietoa, jota työstää, analysoida ja hyödyntää Meton tulevassa toiminnassa. Haluamme kuunnella jäsentä.

Teksti: Tiina Eklund, Kuva: Jani Akkanen

Stefan Borgman

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry:n puheenjohtaja 25.10.2018 alkaen

Kotipaikkakunta: Sipoo

Ikä: 53 vuotta

Työnantajat 30.11.2018 saakka:

Metsänhoitoyhdistys Eteläinen

metsäreviiri, kehittämisspällikkö

Svenska Lantbruksproducenternas

Centralförbund SLC, metsäsiiantuntija

Muuta: Hiihtosuunnistuksen viesti-

maailmanmestari 1992

Valtakunnalliset jäsentilaisuudet:

Oulu 12.1.2019, Kuopio 19.1.2019,

Helsinki 24.1.2019, Lappeenran-

ta 26.1.2019, Tampere 2.2.2019,

Rovaniemi 14.2.2019

Jäsenenä henkivakuutus

MAKSAA VAIN UIMAREISSUN KUUSSA

Tee pieni päätös, joka voi olla valtava merkitys. Henkivakuutus auttaa liittämällä perheesi mykyteen elinraasiin, jos toinen jätät yksin pöytäsiin huolta kaikesta. Jäsenmaksu on vain yksi vuokratuotto ja muutamalla eurolla kuussa. Aloita kassamallia - oma hintasi nyt heti.

henkivakuutuskurtoon.fi

*Hinnat sisältävät henkivakuutusmaksun, ja ne eivät sisällä 1000 € korvausta 2014-2016 jaksolla. Henkivakuutusmaksu on 1000 € kuussa. Henkivakuutusmaksu on 1000 € kuussa.

Tuulettaa
SUOMEN
EDULLISTA

Tuija Rantalainen on ollut metsäalalla monessa mukana. Vapaa-aikansa hän viettää kestävyysurheilun parissa. Takana on yli 100 maratonia ja edessä uusia hurjia lajeja.

JOS TUIJA RANTALAINEN olisi aikoinaan lähtenyt aikomalleen uralle, olisi metsäala menettänyt paljon.

– Minusta piti tulla sairaanhoitaja, mutten päässyt sairaanhoito-oppilaitokseen. Niinpä työskentelin syksyn 1977 kaupan myyjänä. Joulun aikoihin huomasin kurssin metsäkoululla, jonne hain, kertoo Tuija.

Metsäala ei ollut hänelle pikainen päähänpisto. Tuija oli varttunut taimien parissa, sillä isä hoiti Närepellon taimitarhaa Visulahdessa Mikkelissä ja toimi Tyllilän taimitarhan ensimmäisenä hoitajana. Tuijan veli Raimo valmistui metsäteknikoksi Nikkarilan metsäoppilaitoksesta 1971 ja teki sittemmin pitkän työuran Metsäliitolla puun ostossa.

– Metsänomistaja -kurssi alkoi Tyllilän metsäkoululla vuoden 1978 alussa. Sitä kesti kuusi kuukautta. Sieltä jatkoin metsätyökouluun Nikkarilaan ja edelleen metsätyönjohtajakouluun Tammelaan.

Tammelan jälkeen Tuija kävi kolmen kuukauden metsätyönopastaja-kurssin Jämsänkoskella, mikä antoi valmiudet toimia työnopastajana metsureille.

– Metsätyönopettajaksi vaadittiin kolmen vuoden työkokemus ja aloitin koulun vuonna 1984. Ja 2000-luvun alussa valmistuin metsätalousinsinööriksi ammattikorkeakoulusta Evolta.

Pitkä ura metsäopettajana

Tuijan ensimmäinen työ oli toimia opettajana Selkolan metsäoppilaitoksella Itisissä.

– Opettajan työtä kesti kaikkiaan 16 ja puoli vuotta. Opetimme Ryyppön Toivon kanssa Selkolassa metsänomistajia ja kurssi kesti aina kuusi kuukautta. Myöhemmin annoimme monimuotokoulutusta ympäri Itä-Hämettä ja Orimattilassa Uudellamaalla.

– Tällaisille lyhytkursseille olisi kyllä tilausta myös nykyään. Tilalle ovat tulleet ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, jotka tähtäävät aina tutkinnon suorittamiseen, pohtii Tuija.

Selkolan metsäoppilaitos yhdistyi Kouvolan seudun ammattioppilaitokseen vuonna 1997. Toimipiste suljettiin ja toiminnot siirrettiin Anjalaan.

– Anjalasta työt loppuivat vuoden 1998 lopussa. Seuraavan vuoden työ-

Mikä metsätyyppi

Tuija Rantalainen, 61-vuotta
alkujaan Mikkelistä, asuu Nastolassa
jäsenihteeri MTK:n järjestöryhmässä
harrastaa kestävyysurheilua: takana mm.
102 maratonia tai pidempää matkaa
metsäalan tutkintotoimikunnassa

kentelin Elimäen 4H:lle ja leader-yhdistys Kymen Kasvulle. Saman vuoden syksynä siirryin Padasjoen metsänhoito-yhdistykseen.

Vain puolen vuoden päästä, vuonna 2000 Tuija istuikin jo Helsingissä hoitamaa äitiysloman sijaisuutta Metsänomistajien Palvelutoimistossa. Sieltä hän siirtyi MTK:n palvelukseen vuonna 2001.

– Minut palkattiin projektsihteeriksi metsäjäsenien hankintaan, kun Metsänomistajaliitot liittyivät MTK:n jäseniksi. Liitot lakkautettiin 2014 ja nykyisin MTK:lla on yli 200 000 metsäjäsen-tä metsänhoito-yhdistysten kautta, kertoo Tuija.

Vuodesta 2008 Tuija on toiminut jäsenihteerinä MTK:n järjestöryhmässä.

– Pyritämme MTK:n jokapäiväistä toimintaa, kuten jäsenpalveluita, jäsenetuja, jäsenrekisteriä, jäsenmaksuja, tapatumia ja järjestön kehittämistä. Autamme myös viestinnässä ja messuilla.

– Vaikka en ole enää metsäpuolella töissä, sydän on kuitenkin pysyvästi metsässä. Pohjimmiltani olen metsäläinen, hymyilee Tuija.

Kestävyysurheilua

Tuijalla on takanaan 102 maratonia tai sitä pidempää matkaa.

– Maraton on 42,195 kilometriä, kun taas rogaining -kisassa kuljetaan 24 tuntia metsäpolkuja- ja teitä. Pisin kulke-mani matka kisassa on yli 80 kilometriä.

Alun perin Tuija harrasti suunnistusta ja Arja-sisko juoksi puolimaratonieja.

– Löin hänen kanssaan ve-toa, että jos hän oppii suunnistamaan, niin minä lähdän puolimaratonille. Löysin itseni juoksemasta niitä 2000-luvun alussa.

Toinen kohtaaminen johti maratoneihin.

– Olin metsänomistajaristeilyllä vuonna

Arkadianmäeltä

KULUVA EDUSKUNTAKAUSI on ollut poikkeuksellinen. Kauden alussa kilpailukykyä oli menetetty, talouskasvu oli negatiivinen, työttömyys oli kasvanut 100 000 ja maassa vallitsi investointilama. Nyt on toisin. Työllisyysaste on kasvanut noin 72 prosenttiin, jonka johdosta 115 000 ihmistä on työllistynyt ja noin 400 000 kansalaista perheineen voi taloudellisesti ja henkisesti paljon paremmin. Tätä pitää jatkaa seuraavallakin kaudella ja asettaa tavoitteeksi 75 prosentin työllisyysaste.

Luonnonvara-alalla on kahdenlaisia tuntemuksia. Maatalouden kannattavuus on heikentynyt monen huonon satovuoden jälkeen. Toisaalta investointihalukkuudesta tulee rohkaisevia viestejä. Etelä-Suomessakin navettainvestoinnit ovat lisääntyneet ja maito-Suomessa lisätään tuotantoa.

Iso haaste tulee olemaan uusi EU:n rahoituskausi 2021–27. Tukipolitiikan tulisi kannustaa ruoan tuotantoon, eikä ”hömppäheinän viljelyyn”. Tarvitsemme uusia ratkaisuja myös luopumistukeen, koska EU on lopettamassa nykyisen järjestelmän. Sukupolvenvaihdoksen oikea- aikaisuus on tärkeää maatalouden jatkuvuuden kannalta.

Maatalouden kehittämisrahaston Makeran pääomittaminen tulee myös ratkaistavaksi tulevalle eduskuntakaudella. Kansallinen rahoitus tulevien investointien rahoittamiseksi tulee turvata ja turvemaidon viljely mahdollistaa jatkossakin. Paljon odotuksia on myös vuorineuvos Reijo Karhisen työryhmän esityksiin koko elintarvikeketjun kannattavuuden osalta.

METSÄALALLA NÄKYMÄT ovat erinomaiset. Useita jätti-investointeja on vireillä, joiden toteutuminen toisi tuhansia suoria ja välillisiä työpaikkoja koko ketjuun. Tehtaat tarvitsevat myös puuta nykyistä enemmän.

Uhkaksi on noussut Kansainvälisen ilmastopaneelin ICCP:n uhkakuvat ja joidenkin puolueiden siitä tekemät johtopäätökset puun käytön vähentämiseksi. Kasvava ja hyvin hoidettu metsä sitoo hiiltä, ei jo kasvunsa lopettanut metsä. Metsämme kasvavat uusimman inventoinnin mukaan 108 miljoonaa kuutiota vuodessa, josta hakkuumääriä on vain 70 miljoonaa kuutiota eli reilusti alle kasvun.

Lisäksi metsän kasvu on kaksinkertaistunut 50 vuodessa. Jatkossakin metsiä on uudistettava ja hoitaa hyvin. Kemera-tuella ja metsäammattilaisten asiantuntemuksella metsiä on vuosikymmenet hoidettu hyvin.

AGROLOGIEN LIITON PUHEENJOHTAJA vaihtuu vuodenvaihteessa. Leea Sangi aloittaa uutena puheenjohtajana. Toivotan Leealle menestystä agrologikunnan luotsaamisessa, samoin uudelle vahvasti aloittaneelle toiminnanjohtaja Annelle. Järjestötoiminnan uudistaminen onnistuu vain alueyhdistysten uudistumisen kautta. Kiitän erityisesti Meton puheenjohtaja Håkania ja koko toimiston väkeä erinomaisesta yhteistyöstä. Perustamamme Luva Luonnonvarat ry oli oikea ratkaisu voimien kokoamisessa. Menestystä uudelle Meton puheenjohtajalla Stefanille. Yhteistä edunvalvontaa tarvitaan uusien haasteiden osalta enemmän kuin koskaan mm. koulutuspolitiikassa, ja ilmastopolitiikassa. Luonnonvarojen hyödyntäminen on tämän kansakunnan vahvuus tulevaisuudessakin – näin uskon.

Antti Rantakangas
Agrologien Liiton puheenjohtaja, kansanedustaja

2003, missä metsäammattilaiset **Aapo Palonen** ja **Johan Grönroos** yllyttivät toisiaan juoksemaan Tukholman maratonin ja pyysivät minua mukaan todistajaksi. Ajattelin, etten lähde katsomaan, vaan juoksen itsekin.

Lopulta Tukholmassa vuoden 2004 maratonin lähtöviivalla oli ainoastaan Tuija.

– Enkä minäkään päässyt maaliin asti. Syksyllä takareiteni repesi hiihdossa, enkä päässyt kunnolla harjoittelemaan. Ensimmäisen maratonin juoksin vielä saman vuoden lokakuussa Vantaalla. Sadannen maratoninsa Tuija saavutti elokuussa 2018.

– En ole koskaan halunnut antaa periksi, ei ole minun juttuni, etten jostain selviäisi. Jostain syystä kestävyysurheilu on vain vienyt mukanaan.

Nykyisin Tuija kulkee mieluummin asfaltin sijasta metsän puolella vaelluskisoissa.

Edunvalvontaa tarvitaan

Tuija on onnellinen työssään MTK:ssa.

– On mielettömän mukava työskennellä metsänomistajien kanssa. Työ on ollut vaihtelevaa ja opettavaista.

Hän sanoo ymmärtävänsä nykyisin paremmin edunvalvonnan osuuden.

– Näen sen, miten paljon metsänomistajien ja maatalouden eteen tehdään. Edunvalvonta on kuitenkin hankala sana. On vaikea ymmärtää ja kuvata, mitä kaikkea se pitää sisällään.

Hänen mukaansa metsänomistajat, maataloustuottajat ja –yrittäjät tarvitsevat jatkossa entistä enemmän edunvalvontatyötä. Koko ajan pitää olla kuulolla ja mieluummin ennakoita.

–Yhdessä vaikuttaminen ja tekeminen on se juttu, sillä porukassa on voimaa. Ja ennen kaikkea positiivisella asenteella, Tuija toteaa hymyillen.

Teksti: Tiina Eklund, Kuva: Jani Akkanen

VALTTIKORTIT.
Ei sen aina tarvitse olla niin rypytöistä. Yhdessä työstettyjen työelämän valttikorttien kysymykset sopivat moneen muuhunkin organisaatioon.

Minä, Me ja Muutos

Suomen Metsäkeskuksessa on kehitetty uusia työkaluja muutoksen hallintaan.

Teksti ja kuvat: Martti Linna

TYÖN KUVA on metsäalan organisaatioissa jatkuvassa muutoksessa esimerkiksi tiedonkäsittelyn sähköistymisen vuoksi. Työn johtaminen tarkoittaa yhä enemmän paitisi esimiehen ja alaisen välistä suhdetta, myös kunkin oman työn itsenäistä suunnittelua ja tekemistä. Suomen Metsäkeskuksessa on kehitetty uusia työkaluja muutoksen hallintaan.

Suomen Metsäkeskuksen toiminnassa on totisesti tapahtunut suuria muutoksia lyhyen ajan sisällä. Se syntyi vuonna 2012, kun aikaisemmat kolmetoista alueellista metsäkeskusta liitettiin yhteen. Kuluneiden kuuden vuoden aikana organisaatiossa on käyty useita yhteistoimintaneuvottelukierroksia, ja vuonna 2015 metsäkeskuksen aikaisemmin harjoittama liiketoiminta yhtiöitettiin omaksi OTSO-yhtiökseen.

– Metsäkeskusentässä on viime vuosina ollut pysyvää vain jatkuva muutos, sanoo METO – Metsäalan asiantuntijat ry:n luottamusmiehenä Suomen Metsäkeskuksessa toimiva metsäneuvoja Jyrki Vuorenmaa.

– Metsäkeskuksen osalta laitettiin koko organisaatio uusiksi, eikä irtisanomisiltakaan välttytty. Taloutta on räsittänyt supistuva valtionapu ja toisaalta pakon sanelemat satsaukset tietojärjestelmäudistuksiin. Ei tuo myllerrys ole kiuttomasti mennyt.

Kolme kehittämishanketta

Suomen Metsäkeskuksen syntymisen jälkeen talossa on vedetty kolme erilaista työyhteisön kehittämishanketta. Niistä

kussakin on keskitytty erilaisiin asioihin, erilaisten konsultoitavien työelämäasiantuntijoiden johdolla.

– Yhdistymisen jälkeen etsimme uusia näkökulmia työhyvinvoinnin kehittämiseen, kertoo HR-esimies, työsuojelupäällikkö Tuula Jusko Metsäkeskuksessa.

– Projektimuotoisessa toiminnassa on aina haasteena levittää sen tuottamia hyviä käytäntöjä itse projektiin osallistuneiden lisäksi muillekin työntekijöille. Työhyvinvointi ei synny massiivisilla projekteilla, vaan jokaisen pitää aloittaa se omalta työpöydältään.

– Pitkän projektin aikana osallistujien muu työkuorma vaihtelee, eikä osallistumiseen löydy kaikin ajoin enää aikaa eikä energiaa, tunnistaa myös Jyrki Vuorenmaa haasteen.

– Jo se, että asioista keskustellaan ohjatusti, on tietysti arvokasta. Toisaalta monelle on varmasti hankalaa muodostaa annetuista tehtävistä ja ryhmäkeskusteluista kuvaa kokonaisuudesta tai siitä, saatiinko jotakin konkreettista aikaiseksi.

Syksyllä 2017 Suomen Metsäkeskus aloitti Metsämiesten Säätiön rahallisella tuella *Minä ja me – uuden ajan työelämätaidot* -nimisen työelämätaidojen kehittämishankkeen, joka päättyi viime kesänä. Metsäkeskuksen oman henkilöstön työelämätaidojen kehittämisen lisäksi se tuotti uudenlainen digitaalisen työkalun työyhteisön kehittämiseen. Vieläpä sellainen, joka voisi soveltua muidenkin metsäalan organisaatioiden tarpeisiin.

Tietotekniikka rassaa hermoja

Monet alalla työskentelevien haasteista kun ovat samoja riippumatta siitä,

mikä logo koristaa toimihenkilön yhä useammin toimistohuoneen naulakossa roikkuvan maastotakin rintamusta. Yksi hankkeen valmistelussa tunnistetuista muutosajureista on se, että metsäkeskus on ollut hyvin tuotantokeskeinen organisaatio. Nykymaailmassa se ei enää riitä: katse on osattava siirtää puiden latvoista asiakkaisiin. Moni metsäammattilainen on aikoinaan hakeutunut alalle, koska nauttii maastotyöstä.

– Se on pitkälti henkilökohtainen kysymys. Toisaalta muutos on ollut käynnissä vähitellen jo vuosia, huomauttaa luotamusmies Vuorenmaa.

– Mutta kyllä monelle metolaisellekin nykyisen päätetyön määrä ja tahti on stressaavaa samalla, kun ne harvat maastotyöpäivät ovat yhä kuormitettumia. Tulosta pitäisi saada tehokkaasti aikaan samalla, kuin laitteistot ja ohjelmistot hanttaavat vastaan.

Muutos maastotyön tekijästä sähköisten palveluiden tuottajaksi olikin yksi Minä ja me-hankkeen muutosajureista. Se työ, minkä metsäkeskuslainen teki aikaisemmin maastossa, tehdään nyt näyttöpäätteellä. Asiakkaille annetaan pal-

velua yhä enemmän sähköisesti, ja heidät myös tavataan sähköisesti. Viime keväänä metsäkeskuksen henkilöstölle tehdyssä kyselyssä juuri työvälineisiin liittyvät asiat rassaavat eniten työntekijöiden hermoja.

Ei naamatusten, vaan sähköisesti

Erilaiset sovellukset ja laitteet ovat hyviä ja kehittyvät koko ajan, mutta eivät aina toimi niin kuin pitäisi. Sähköiseen toimintamalliin liittyy myös yksi tunnistetuista muutosajureista: työ muuttuu ajasta ja paikasta riippumattomaksi etätyöksi. Tällä hetkellä noin viidesosa metsäkeskuslaisista on sopinut työnantajansa kanssa mahdollisuudesta tehdä etätöitä.

– Toimistoverkkoa supistettiin pari vuotta sitten melko paljon. Siinä yhtey-

dessä joillekin tuli etätyöstä käytännön pakko työmatkojen pitenemisen vuoksi, Jyrki Vuorenmaa kuvaa muutosta.

– NykYTEKNIKALLA se yleensä onnistuu. Toimihenkilö vastaa itse esimerkiksi kotinsa työpisteestä ja nettiyhteyksistä. Työn sujuminen jää siltä osin omalle vastuulle. Parhaimmillaan etätyö on tehokasta ja vähentää stressiä, sekä turhaa matkustusaiakaa toimistolle.

Asian käänttöpuolena kokenut metsäneuvoja kertoo ne samat asiat, jotka on tunnistettu etätyön haittoiksi monissa muissakin organisaatioissa: sosiaaliset suhteet ja henkilökohtaiset kontaktit vähenevät. Monesti oma esimies ei muutenkaan pidä majaan samalla toimistolla kuin alaisensa, joten henkilökohtaiset tapaamiset ovat vähissä.

Muista hyvät käytöstavat

Yksin työskentelystä on metsäkeskuksesakin siirrytty yhä enemmän toimimiseen verkostona. Se on sellainen muutosajuri, jossa muutoksen tekemisen tie voi olla pitkä ja kivulias. Tilanne on yleensäkin Jyrki Vuorenmaan mukaan ristiriitainen työelämässä, kun yhteistyö- ja viestintäkykyjen merkitys korostuu jatkuvasti samalla, kun henkilökohtaisia

Katse on osattava siirtää puiden latvoista asiakkaisiin.

UUTTA AJATTELUA. Tuula Juskon mukaan talo tarvitsee muutakin kuin metsällistä osaamista

kohtaamisia on yhä vähemmän. Kontaktit ihmisten välillä siirtyvät verkkoon ja Skype-puheluihin.

Eli muutoksen syitä ja tarpeita riittää. Työsuojeleupäällikkö Jusko uskoo, että perusasioilla ja hyvällä käytöksellä päästään työelämässä yhä pitkälle. Työsuojeleorganisaation ja johdon haasteena on toteuttaa työyhteisön kehittämistä niin, että kaikki ovat siinä mukana, se on helppoa, se ei vie liikaa aikaa ja se on kaiken lisäksi hauskaa.

Minä ja me -mallissa nuo ehdot pyrittiin täyttämään luomalla verkkoon digitaalinen työkalu, jossa jokainen sai tehdä 17 viikon aikana pieniä työtehtäviä aina silloin, kun se sopi omaan ajankäyttöön. Aina välillä työtä tehtiin esimiesten johtamana tiimipalaverissa. Oliko malli toimiva?

– Tässä projektissa toiminta tosiaan hajautettiin melko pitkälle ajalle, ja myös toteutustapa vaihteli. Monimuotoisuutta voi pitää periaatteessa hyvänä, luottamusmies Vuorenmaa antaa varovasti tunnustusta jo päättyneelle hankkeelle.♦

Lisätietoa Minä ja me -hankkeesta:
www.metsakeskus.fi/metsakeskus-tyoyhteisona
 ja metsahyvinvointi.fi/mina-ja-me-uuksia-keinoja-toimintakulttuurin- uudistamiseen/

METSÄMIESTEN
SÄÄTIÖ

APURAHAT VUODELLE 2019

Metsämiesten Säätiö myöntää vuonna 2019 apurahoja 1,6 miljoonaa euroa uusitun strategiansa mukaisiin kohteisiin, joita ovat:

- osaaminen
- hyvinvointi
- verkostot
- tunnettuus
- metsäkulttuuri ja
- ennakointi

Tarkemmat tiedot apurahojen suunnitsemisesta sekä hakuehdot saa osoitteesta www.mmsaatio.fi »

Apurahat. Siellä on myös linkki apurahojen haku- ja hallintajärjestelmä Kasööriin, jota kautta apurahat haetaan **1.12.2018–31.1.2019**.

Apurahoja myönnetään yksittäisille henkilöille, yhteisöille ja työryhmille hankkeisiin, jotka voivat olla myös monivuotisia. Apuraha myönnetään kuitenkin aina vuodeksi kerrallaan hankkeen edistymisen mukaan. Sillä usean vuoden hankkeissa apuraha on haettava aina vuosittain uudelleen.

Apurahojen myöntämisestä päätetään maaliskuussa. Ensimmäiset sopimusten mukaiset vuoden 2019 apurahat on mahdollista maksaa huhtikuussa.

ILMASTONMUUTOS

METSÄMAA. Suomen pinta-alasta yli 70 prosenttia on metsiä ja metsien kasvu on 107 miljoonaa kuutiota vuodessa.

Kuva Adobe Stock

Tuotantosuuntana hiilensidonta?

Suomen metsiä on hoidettu hyvin ja metsät kasvavat enemmän kuin koskaan aiemmin. Samalla keskustelu metsien käytöstä ja sen vaikutuksista Suomen hiilinieluihin käy kiivaana. Miten saavuttaa sekä biotalous- että hiilinielutavoitteet?

Teksti: Vesa Martikainen

HALLITUSTENVÄLISEN ilmastopaneelin IPCC:n mukaan riennämme kohti turmiota, jos emme heti ja nyt torppaa maapallon lämpenemistä. Metsä on hiilinielu, ja metsänhoidolla voi lisätä metsän sitoman hiilen määrää, mutta puunkäytön lisäys ei auta heti hätään. Sen tuoma helpotus ilmaston lämpenemiseen voi viedä vuosikymmeniä, jopa vuosisadan.

Metsän hiilinielussa hiiltä virtaa ilmasta metsäekosysteemiin, kun elävä biomassassa käyttää yhteyttämisessä hiilidioksidia kasvun polttoaineena veden ja auringonvalon kera. Hiili sitoutuu sekä puihin että maan alle juuriin ja kantoihin. Hiiltä poistuu hakkuissa puuaineksena ja mikrobien tekemässä runkopuun, hakkutähteiden ja kantojen maaperähajotuksessa.

Suomen kasvihuonepäästöt ovat noin 56 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttonnia. Metsien hiilinielu on noin 27 miljoonaa hiilidioksiditonna. Netto-

ILMASTONMUUTOS

HIILIVARASTO.

Tukin kasvattaminen pidentää metsän kiertoaikaa, mutta siitä voidaan valmistaa pitkään kestäviä hiilivarastoja, kuten puutaloja tai huonekaluja.

Kuva Adobe Stock

hiilipäästö on noin 30 tonnia vuodessa, mutta Suomen tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2045.

Puuston vuosikasvu oli viime vuonna 107 miljoonaa kuutiota ja hakkuukertymä 72 miljoonaa mottia. Hallituksen tavoitteena on kasvattaa hakkuuta 80 miljoonaan kuutioon vuoteen 2025 mennessä. Oletus on, että se laskisi metsien hiilinielua arviolta kymmeneksi vuodeksi noin 14 miljoonaan hiilidioksiditonniin.

Vaikka puulla voi korvata fossiilisia polttoaineita ja monta muutakin raaka-ainetta, niin puunkäytön lisäys rajoittaa Suomen ympäristökeskuksen ryhmäpäällikkö **Sampo Soimakallion** mukaan ilmakemian hiilidioksidipitoisuutta vasta tulevaisuudessa.

– Mitä enempi hakataan, sitä isompi hiilivirta ilmakehään. Ei auta nopeassa aikaikkunassa, mutta myöhemmin voi auttaa ehkäisemään jotain pahempaa lämpenemistä.

– Keskimäärin veisi useita vuosikymmeniä, mahdollisesti jopa yli vuosisadan, Soimakallio arvioi Luonnonvarakeskus Luken Metsien ja puunkäytön ilmasto-vaikutukset –seminaarissa maaliskuussa.

Turvemailla pohjavettä ylemmäksi?

Metsän hiilitaseeseen (sitomisen ja poistuman erotus) voi vaikuttaa metsänhoidolla. Luken johtava tutkija **Risto Sievänen** tiivistä em. seminaarissa, että lisäämällä sopivasti metsän kiertoaika ja lieventämällä harvennuksia metsien hiilivarasto voisi periaatteessa olla jopa 40 prosenttia nykyistä suurempi. Ja kuitenkin voitaisiin korjata sama määrä biomassaa.

Metsänhoidollisia keinoja lisätä hiilen sidontaa ovat muun muassa nopeammin kasvavien (jalostettujen) taimialkuperien käyttö uudistamisessa, istutustiheyden kasvattaminen, lannoitus, harvennusrajojen nosto, kiertoajan pitkitäminen ja turvemaiden oikea käsittely. Hallituksen esittämä lisämet-sitys toki lisää met-

säpinta-alaa, mutta etenkin peltoheitojen osalta siitä on sovittava maatalouden kanssa.

Itä-Suomen yliopiston tutkija **Antti Kilpeläisen** mukaan myös kahden harvennuksen, päätehakuun ja uuden metsän istutuksen jälkeen metsä sitoo kiertoajan yli enemmän hiiltä kuin luovuttaa sitä. Kilpeläisen mukaan metsikön hiilitasetta voidaan parantaa metsänhoidon kannattavuuden kärsimättä lannoituksella, mutta esimerkiksi pelkkä tiheämpänä kasvatus voi vähentää kannattavuutta.

Kilpeläisen mukaan hiilitaseen ja taloudellisen kannattavuuden välillä onkin trade-off –suhte. Pelkkä hiilitaseen kasvatus ei näytä olevan taloudellisesti kannattavaa. Laskelmissa kaikki tulovirrat kiertoajan yli nykyhetkeen diskontattuina mustikkatyyppin kuusikossa harvennusrajojen nosto vähensi kannattavuutta nykymetsänhoitosuosituksiin nähden. Vähemmän tukkia, enemmän kuitua.

Lannoitus paransi hiilen kasvatuksen kannattavuutta pitemmillä kiertoajoilla, mutta heikensi lyhyemmällä kiertoajoilla. Pitemmällä kiertoajalla saadaan enemmän tukkipuuta.

– Kannattavaa se on lannoituksella metsän myöhäisemmässä vaiheessa, Kilpeläinen summaa.

Turvellon nousee hiiltä ilmaan

Puulla korvataan muun muassa betonia ja energiana öljyä. Mille tasolle substitutiokorvaus, eli vältetty päästö, määritellään, määrää Kilpeläisen mukaan hyvin suuren osan puun ilmastonmuutoksen hillintäpotentiaalista. Usein käytetyssä perustasossa kaksi tonnia puuta vastaa kahta tonnia hiiltä.

”Metsien hiilinielua ei voi sysätä vain metsänomistajien kontolle.”

Pekka Nuutisen mukaan metsänomistajat eivät juuri ole keskustelleet hiilensidonnasta.

Vesa Martikainen

– Millaisia puutuotteita tulevaisuudessa tuotetaan, niin se vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillintäpotentiaaliin. Myös metsänomistaja voi vaikuttaa korvaushyötyihin jollain tasolla valitsemalla kenelle puunsa myy, sanoo Kilpeläinen.

Metsän hiilensidonnasta nykyiset perustuvat Kilpeläisen mukaan hoidetun, yksijaksoisen tasaikäisen metsän kasvatukseen taimesta päätehakuuseen. Eri-ikäisen metsänkasvatuksen hiilensidonnasta ei ole vielä tutkimustuloksia.

Ojitettuja turvekankaita on noin 4,3 miljoonaa hehtaaria, ja niiden päästöt ovat noin 6,2 miljoonaa hiilidioksiditonnia. Saman verran kuin ojitettujen orgaanisten maiden maatalouden 250 000 hehtaarin päästöt.

Turvepeltojen ja suometsien maaperästä häviää ilmaan hiiltä orgaanisen aineen hajotessa. Hiilen kato on sitä suurempi, mitä syvemmällä pohjaveden pinta on ja mitä paksumpi hapellinen turverkerros on. Luken mukaan jatkuva kasvatus ja pohjaveden nosto noin 30 senttiin voisivat auttaa päästöjen hillinnässä.

Toisaalta jos kuiva hapellinen kerros jää alle 25–30 sentin, niin maaperästä syntyy metaanipäästöjä ja puuston kasvukin heikkenee.

Kuka maksaa ja mitä metsänomistajalle?

Suomen metsistä on yksityisten perheiden omistuksessa yli puolet. Metsänomistaja voi satsata metsässään myös hiilensidontaan, mutta onko yhteiskunta valmis maksamaan hyvästä työstä?

Itä-Suomen yliopiston emeritusprofessori **Veli Pohjonen** peräsi jo reilu vuosi sitten Etelä-Suomen Sanomien mielipiteessään hiilelle hintaa. Pohjosen mukaan nykyteknologialla kunakin ”ilmastometsälön” vuotuinen hiilen nieluvarannon määrä olisi helppo määrittää ja keskimääräisen metsätilan laskeutus hiilestä voisi olla tasoa 250 euroa vuodessa.

Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjalan toiminnanjohtaja **Pekka Nuutisen** mukaan hiilensidontaa ei ole ollut metsänomistajien pohdinnoissa vielä juurikaan esillä. Nuutinen toivoo asiaan kokonaisratkaisua. Hänen mielestään metsien hiilinielua ei voi sysätä vain metsänomistajien kontolle.

– Ei missään tapauksessa. Sitä me ei voida hyväksyä. ♦

ILMASTONMUUTOS

PUUTA. Kunta voi lisätä hiilensidontaa mm. suosimalla rakennusmateriaalina puuta. Kuvassa Kariston koulu Lahdessa.

Kuva Puiinfo / Jussi Tiainen

Kunnat ja ilmastonmuutos

Päästöjä vähentävät toimet ja hiilensidonta otetaan kunnissa vakavasti. Kaavoitusta ei kuitenkaan ole suunniteltu ilmastonmuutoksen torjuntaan.

HALLITUSTENVÄLISEN ilmastomuutospaneelin eli IPCC:n syyskuussa julkaisemaa raporttia ilmastomuutoksen etenemisestä on luettu tarkasti myös siellä, missä vaikutetaan yksittäistä kuntalaista koskeviin päätöksiin. Päästöjä vähentävät toimet ja hiilen sidonta otetaan kuntakentässä vakavasti.

Ympäristöpäällikkö **Miira Riipinen** Suomen Kuntaliitosta sanoo, että kunnissa on tehty systemaattista ilmastotyötä jo yli 20 vuotta. Asiaa koskeva keskustelu on kuntakentässä ollut tänä vuonna erityisen voimakasta, ja lisääntymään päin.

– Suomessa keskustelu keskittyi IPCC-raportin julkaisun yhteydessä aluksi voimakkaasti ristiriitaisiin tavoitteisiin, koskien metsien käyttöä toisaalta hiilinieluna ja toisaalta biotalouden raaka-aineena. Tämä koskettaa kuntakentässä varsinkin Joensuun kaltaisia kaupunkeja, joiden alueella on paljon metsiä ja jotka ovat asettaneet itselleen kunnianhimoisia ilmastotavoitteita, Riipinen sanoo.

Kunta voi vaikuttaa valintoihin

Kunnissa voidaan vaikuttaa paljon yksittäisen kuntalaisen tekemiin valintoihin, puhuttiinpa sitten liikkumisesta, asumisesta tai ravinnosta. Erilaiset kulutusvalinnat voivat vähentää kuluttajan hiilijalanjälkeä jopa 70 prosenttia. Suurimmat päästölähteet ovat asuminen, liikkuminen ja ruoka.

– Kunnat mahdollistavat toiminnallaan kuntalaisten ilmastomyönteisiä ratkaisuja: liikkumistarpeen vähentämistä yhdyskuntarakenteen ratkaisuilla, kevyen- ja muun vähäpäästöisen liikenteen sekä joukkoliikenteen palvelujen tarjontaa, koulu- ja työpaikkaruokaloiden ruokatarjontaa, kannustavaa jätetaksoitusta, kuluttajille ja kuntalaisille suunnattua energia- ja jäteneuvontaa ja niin edelleen, Riipinen luettelee.

Samalla hän myöntää, että kuntalaisten asennemuokkaus vaatii pitkäjänteisyyttä. Helpoimmin muutoksen tekemisessä päästään kunnissa liikkeelle muuttamalla ensin kunnan omien toimintojen energiankäytön ja -tuotannon tapoja.

Tässä päästään alkuun liittymällä kunta-alan energiatehokkuussopimuk-

seen. Ilmastotyössään pitkällä olevien kuntien pöydällä ovat nyt päästölähteet, joihin kunta ei suoraan pysty omilla päätöksillään vaikuttamaan, näitä ovat muun muassa mahdollinen läpimeno-lienne sekä yksityisessä omistuksessa oleva vanha rakennuskanta.

Mitä maanomistajalta voi vaatia?

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliiton lakimies **Leena Kristeri** näkee kaavoituksen nykymuodossaan huonona välineenä ilmastomuutoksen torjuntaan. MTK:lle laaditaan parhaillaan uutta ilmasto-ohjelmaa.

– Toki maankäyttö- ja rakennuslaki on uudistumassa, joten emme tiedä mitä se tuo tältä osin tullessaan. Kaavoitusta ei ole suunniteltu tällaiseen toimintaan.

Kristeri muistuttaa, että vaikka kunnalla onkin kaavoituksessa vahva monopoli, se ei silti saa kävellä asioissa yksityisen omistusoikeuden yli.

– Koska on olemassa monia eri mielipiteitä siitä, millä toimenpiteillä saisimme maksimaalisen hyödyn hiilensidontan osalta, ei kunta voi edellyttää yksityistä maanomistajaa sitovasti, että hän tekisi juuri niitä toimenpiteitä joita asia esittävä kannattaa.

Erilaisten aluevarausten avulla voidaan turvata esimerkiksi maa- ja metsätalouselinkeinojen toimintaa ja puhdasta veden saatavuutta. Huomiota voidaan kiinnittää niin maatalouselinkeinojen jatkuvuuteen ja kehittymiseen, terminaaleihin, hulevesien hallintaan kuin maan vedenimeytyskykyynkin. Kysymyksessä on silloin kuitenkin vasta aluevaraus, ei konkreettinen toimenpide.

Kunnilla iso työkalupakki

Leena Kristeri näkee kuntien toiminnassa monia erilaisia mahdollisuuksia osallistua ilmastotalkoisiin.

”Suurimmat päästölähteet ovat asuminen, liikkuminen ja ruoka.”

– Maankäytön muutosten aiheuttama metsäkatoa pitäisi kompensoida sitomalla hiiltä kuntien puurakennuksiin, metsittämällä sellaisia kuntien alueita, jotka eivät ole metsälain piirissä sekä toteuttamalla taajamien viherrakennetta niin, että siinä maksimoidaan hiilen sidontaa.

Viheralan valtakunnallisena keskusjärjestönä toimivassa Viherympäristöliitossa on kehitetty kestävän ympäristörakentamisen toimintamallia myös kuntien käyttöön. Se pohjautuu ulkomailla, erityisesti Yhdysvalloissa kehitettyihin arviointi- ja sertifiointimalleihin sekä ohjeistukseen. Mallin pohjalta Viherympäristöliitto ja sen jäsenjärjestöt allekirjoittivat viime joulukuussa yhteisen Kestävän ympäristörakentamisen sitoumuksen.

Keskeinen toimija kestävän kehityksen edistäjänä on erilaisissa ympäristörakentamishankkeissa aina työn tilaaja. Tilaaja – esimerkiksi kunta – on se, joka määrittää hankkeelle tavoitteet. Tilaajan ohella myös suunnittelijalla on ympäristörakentamishankkeissa suuri merkitys kestävän kehityksen edistäjänä. Suunnittelija vaikuttaa ratkaisuillaan muun muassa kohteen materiaalivalintoihin, toteutustapoihin, kunnossapidon intensiivisyyteen sekä koko kohteen elinkaaren aikaiseen kestävyteen ja kustannuksiin.

Hyviä periaatteita, hyviä teemoja

KESY-toimintamallissa ympäristörakentamisen toiminnan periaatteita tarkastellaan viiden teeman kautta. Niitä ovat: paikan vesiolot; paikan maaperä ja kasvillisuus; käytettävät raaka-aineet, materiaalit ja tuotteet; energiansäästö, ilmanlaatu ja ympäristönsuojelu; ihmisten terveys ja hyvinvointi.

Jokaiselle teemalle on määritelty omat periaatteensa. Esimerkiksi maaperään ja kasvillisuuteen liittyvien periaatteiden on tarkoitus edistää terveen maaperän ja kasvillisuuden säilyttämistä, sekä maaperän kunnostusta ja sen hoitoa. Ne ohjaavat arvokkaan ja alkuperäisen kasvillisuuden suojelemiseen, kasvupaikalle soveltuvan kasvillisuuden käyttöön sekä vieraslajien hallintaan.

Lisäksi periaatteiden avulla edistetään biomassan, eli elollista alkuperää olevan materiaalin säilyttämistä ja lisäämistä. ♦

YRITTÄJÄ

LUONNONLANNOITUS.
Simo Larmo lataa kaksi-
vuotisella apilanurmella
tyypeä luomuspelttipellolle.
Takana siintää kaksi
vuotta sitten valmistunut,
hakkeella lämpiävä kuivuri.

Luomuspeltillä maailmalle

Hari Kähkönen

**Birkkalan speltttila on lähtenyt
rohkeasti vientimarkkinoille.
Luomuspeltillä on hyvä kysyntä
Keski-Euroopassa. Kiinassakin on
otettu ensiaskeleet.**

Teksti ja kuvat: Markku Pulkkinen

”Suomi on oikeasti lähellä Aasiaa. Tuotteet kulkevat Hongkongiin nopeammin kuin Rovaniemelle.”

YRITTÄJÄ SIMO LARMON tahti on sumuisena marraskuun päivänäkin tiivis. Spelttipakkamossa on täysi höyry päällä ja asiakaspuhelut

on hoidettava. Elokuussa kylvetty spelttikasvusto odottelee talvea, joten peltopuolen osalta voi hetken hengähtää.

Salon Suomusjärvellä sijaitsevalla Birkkalan tilalla on viljelty spelttiä neljännesvuosisata ja siitä seitsemän viimeisintä vuotta luonnonmukaisin menetelmin. Vuonna 2010 agrologiksi valmistunut Simo Larmo osti tilan vanhemmiltaan vuonna 2014.

– Speltn viljelyn ja jalostuksen jatkaminen oli selvä valinta. Muita tuotantosuuntia en miettinytkään, mutta tuotannon laajentaminen oli kyllä heti mielessä. Tuotteella oli ja on edelleen hyvä kysyntä, Larmo juttelee.

Ensimmäiset todisteet speltin eli alkuvehnän viljelystä Suomessa löytyvät nimenomaan Salon seudulta 300-luvulta. Perinteisillä speltinviljelyseuduilla siis olemme.

Neljän vuoden aikana Simo Larmo ja hänen vaimonsa **Riina Larmo** ovat kasvattaneet spelttiliiketoimintaa kolmanneksella. 230 hehtaarin maatilan ja spelttituotteiden yhteenlaskettu liikevaihto on nyt noin 600 000 euroa. Kaikki toiminnot ovat maatilan liiketoimintaa ja maatalousverotuksen piirissä.

Verkkokaupalla Eurooppaan

Larmo on selvästi innostunut viennin käynnistymisestä. Mustialan opintojen ohessa hän opiskeli Skotlannissa puoli vuotta kaupallisia aineita. Myös Ruotsissa suoritettu maatalousharjoittelu antoi näkemystä ja rohkeutta ulkomaankaupaan.

– Aloitimme viennin vuoden 2017 alussa Amazon-verkkokaupan kautta. Myymme Saksaan ja muihin Keski-Euroopan maihin spelttijauhoja, -hiutaleita ja -helmiä. Toimitamme tavaraa Amazonin Saksan varastolle sitä mukaa, kun kauppa käy. Olemme tehneet vientiin englannin- ja saksankieliset pakkaukset, Larmo kertoo.

– Kansainvälistyminen on ainoa tapa kasvaa. Suomessa speltin myyntipotentiaali on rajallinen. Keski-Euroopassa speltti tunnetaan Suomea paremmin.

Kiinan Hong Kongissa suomusjärveläistä spelttiä on ollut neljän kivijalkakaupan hyllyillä kuukauden päivät ja nyt odotellaan tietoa, kuinka kauppa on käynyt. Speltti ei ole Kiinassa perinteinen vilja, mutta britit ovat sitä maahan jo vienneet. Kiinan-vientiä varten yritys teetti tuotteen alkuperästä kertovan videon.

– Suomi on oikeasti lähellä Aasiaa. Tuotteet kulkevat Hong Kongiin nopeammin kuin Rovaniemelle, Larmo hämmästelee.

Toistaiseksi viennin osuus yrityksen myynnistä on vain prosentin luokkaa, mutta osuus kasvaa koko ajan. Seuraava vientiponnistus on Grüne Woche -messut Berliinissä tammikuussa.

– Kansainvälistyminen tuo lisää draivia tähän hommaan. Myös työntekijät ovat ylpeitä, että laadukkaita tuotteitamme halutaan ostaa myös ulkomailla, Larmo iloitsee.

Tuotteita kehitettävä

Vaikka Birkkala on paaluttanut Suomessa ykköspaikansa spelttituotteiden valmistajana, on uusia tuotteita, tuotteiden käyttötapoja ja markkinointia kehitettävä koko ajan.

– Minäkin aloin kokkailla, kun ryhdyin yrittäjäksi. Riina tekee meillä makeat leivonnaiset ja minä keskityn suolaisiin. Onnistuneista leivonnaisista ja ruoista laitamme reseptit nettisivuillemme.

Larmoien koekeittiössä toden totta osataan. Tällä kertaa kahvipöydässä on tarjolla speltti-avocadokuivakakku, joka ei ole lainkaan kuiva, vaan erittäin herkullinen.

Puolet Birkkalan tuotteista myydään Keskon ja S-ryhmän kautta. Noin neljännes menee ravintoloihin, tukkuihin ja teollisuuteen. Loput myydään Ruokaosuomesta-verkkokaupan ja messujen kautta. Markkinointi tapahtuu pääasiassa sosiaalisen median ja Birkkalan omien www-sivujen kautta. Larmon mukaan Instagram on nykyään Facebookia te-

YRITTÄJÄ

Spelttinachot Birkkalan tapaan

Nachotaikina

1 rkl rypsiöljyä (varaa öljyä myös uppoaistamiseen)
1 tl kurkumaa
2,5 dl Birkkalan puolikarkeaa spelttijauhoa, täysjyvää (tai Birkkalan ydinspelttijauhoa)
2,5 dl maissijauhoa
1 tl suolaa
2 dl lämmintä vettä (noin)

Mausteseos

1 tl valkosipulijauhetta
1 tl paprikajauhetta
mustapippuria ja suolaa oman maun mukaan.

Kuumenna ruokalusikallinen rypsiöljyä teflonpannalla. Lisää 1 tl kurkumaa ja sekoittele öljyn kanssa noin 30 sekuntia. Mittaa kulhoon jauhot ja suola, sekoita. Lisää kurkuma-öljyseos, lopuksi lämmin vesi ja tee taikina. (Vettä sen verran, että saat sopivan kiinteän taikinan).

Kauli taikina ohueksi levyksi. Ennen kaulintaa on hyvä lisätä hieman öljyä. Käytä muottina astiaa (10–14 cm halkaisijaltaan) ja leikkaa taikinasta ympyrän muotoisia paloja. Leikkaa ympyrä neljään osaan, jolloin saat sopivia paloja uppoaistamista varten. Jos taikina on alustaan tarttuvaa sorttia, kannattaa nachon irrotuksessa käyttää ohutta lastaa tai veistä.

Uppopaista nachot noin 8 minuuttia öljyssä. Uppopaiston jälkeen nosta nachot paperin päälle ja mausta mausteseoksella.

Birkkalan spelttitila

- > sijaitsee Suomusjärvellä Salossa
- > omistaja ja yrittäjä Simo Larmo (33); agrologi (AMK), Mustiala (2010)
- > viljelyala 229 ha. Pelloilla kasvaa spelttiä, härkäpapua ja apilanurmea
- > ollut luomutuotannossa 7 vuotta
- > jalostaa vuodessa 500 000 kiloa spelttiä kuluttaja- ja teollisuustuotteiksi
- > suurimmat tuoteryhmät: puolikarkea spelttijauho, spelttihiutaaleet ja spelttihelmet
- > maatilana ja yrityksen liikevaihto 600 000 e/v.
- > 3 työntekijää, lisäksi provisiopalkkainen myyjä
- > perheeseen kuuluvat aviovaimo Riina Larmo (33), 4 vuoden ja 3 kuukauden ikäiset tyttäret sekä 2 collieta.

”Oltiin jo juhlavaatteet päällä lähdössä gaalaan, kun suunta vaihtuikin synnytyslaitokselle.”

hokkaampi markkinointikanava. Haku-konemarkkinointi pitää myös osata.

– Myydyimmät tuotteemme ovat puolikarkeat spelttijauhot, spelttihiutaaleet ja riisiä korvaavat spelttihelmet. Tuotteitamme käytetään myös leipomo-, valmisruoka- ja panimoteollisuudessa.”

Asiakkailta tuleva sähköpostipalaute ilahduttaa yrittäjiä. Onpa joku asiakas lähettänyt postikortinkin kiittääkseen maakuelämyksistä.

Uusia speltinsyöjiä on löytynyt muun muassa FODMAP-dieetin noudattajista, sillä speltti sisältää muita viljoja vähemmän lyhytketjuisia hiilihydraatteja, jotka aiheuttavat osalla ihmisistä vatsan turvotusta ja kipuja. Hyvänä puolena on myös speltin korkea proteiinipitoisuus vehnään verrattuna.

Taannoinen Tahdon asia -TV-sarja teki spelttiä suomalaisille tutuksi. Sarjan myötä myös selvisi, että keliakikoille speltti ei sovi, sillä se sisältää gluteenia.

Tarkka viljeltävä

Speltin viljely onnistuu normaaleilla maatalouskoneilla. Kuorellisen siemenen kylvö on hieman vehnää hankalampaa,

koska siemen ei juokse kylvökoneessa yhtä helposti.

Speltti kylvetään elo-syyskuun vaihteessa, viimeistään syyskuun puolessavälissä. Puidessa jyvien kuoriutumista tähkylöistä pitää välttää, jotta jyvää ei vaurioituisi. Kuivaus vie tähkylöistä joutuksen vehnää pidemmän ajan.

Speltti soveltuu vaatimattomana kasvina hyvin luomuviljelyyn ja lähes kaikki Suomessa viljeltävä speltti onkin luomua. Karjanlantaa pitää käyttää maltilla, sillä pitkäkortinen speltti lakoutuu helposti.

Birkkala jalostaa puoli miljoonaa kiloa spelttiä vuodessa. Vajaa puolet raaka-aineesta tulee omilta pelloilta. Kymmenkunta sopimusviljelijää toimittaa spelttiä jalostettavaksi. Tuottajahinta on tänä syksynä pyörinyt 560 eurossa tonnilta.

– Luomuspelttiin keskusato on ollut meillä noin 3 000 kiloa hehtaarilta. Viljelykierrossamme on speltti, härkäpapu ja kaksivuotinen apilanurmi, Larmo kertoo.

Tuotantoon investoitu

Birkkalan tuotantotilat olivat hyvässä kunnossa, kun Simo Larmo osti ti-

lan itselleen. Investointeja on kuitenkin tarvittu, jotta tuotantoa on voitu lisätä. Viime aikoina on hankittu kolmas kivi-mylly ja tuotantotilaa on laajennettu varastolla. Isoin investointi koko ketjuun oli reilut kaksi vuotta sitten valmistunut, hakkeella lämpiävä viljankuivuri. Se maksoi 700 000 euroa.

– Konekustannukset pidän mahdollisimman pieninä, joten traktorit eivät ole investointilistan kärjessä. Kaikki peltotyöt teemme kuitenkin itse, koska speltin lajipuhtauden kanssa on oltava tarkka. Siksi viljelykierrossamme ei ole muita viljoja.

Isompia investointeja yrittäjällä ei ole tällä hetkellä suunnitelmassa. Jos vienti ponnahtaa kunnolla käyntiin, voivat investoinnit tulla harkittaviksi nopeallakin aikataululla.

Yksin tai kaksin ei Birkkalan kookoista yritystä pyöritetä. Palkkalistoilla on jo useamman vuoden ajan ollut kaksi kokoaikaista työntekijää. Tänä syksynä tila palkkasi kolmannen vakituisen työntekijän, vasta valmistuneen Mustialan agrologin. Hyvät omat kokemukset agrologikoulutuksesta ja

Mustialan harjoittelijoista kannustivat Larmoa palkkaamaan osaajan nimen omaan sieltä.

– Mustialasta sai hyvät perusopit yrittäjyyteen. Olen koulutukseen tosi tyytyväinen. Kaikkein paras anti ovat kuitenkin opiskeluaikana syntyneet verkostot. Niistä on paljon iloa ja hyötyä, Larmo kiittelee.

Tukihenkilöt lähellä

Hyvä verkosto Larmolta löytyy myös lähipiiristä. Spelttituotannon käynnistäneiltä vanhemmiltaan, **Jaakko ja Pirkko Larmolta**, hän saa edelleen kysyttäessä

↑ OMASTA MYLLYSTÄ. Simo Larmo kyselee **Carita Koivistoiselta ja agrologi (AMK) Juuso Savoselta, kuinka hiutaleiden säkitäminen sujuu. Myllyn ja pakkaamon läpi kulkee vuodessa puoli miljoonaa kiloa spelttiä.**

← VALMIINA MYYNTIIN. Birkkalan tuotteita on moneksi. Pakkaukset vaihtelevat kilosta 25 kiloon.

hyviä neuvoja. Kolmen sisarensa asiantuntijapanosta Larmo kiittelee myös. Heiltä löytyy elintarvike-, talous- ja itäalan osaamista.

Tärkein tukijoukko löytyy luonnollisesti saman katon alta kotoa. Riina Larmo on mukana tilan ja yrityksen töissä, kun 4-vuotiaan ja 3-kuukautisen tytärten hoitamiseltaan ehtii. Yhteistyö maistuu olevan ainakin tuotekehityksen puolella saumatonta.

– Omasta ajastani suurin osa menee johtamiseen, markkinointiin ja taloushallintoon. Peltotyöt ja traktorissa istuminen ovat terapiaa minulle, Larmo hymyilee.

Johtamiseen ja markkinointiin keskittyminen on tuonut tulosta ja näkyvyyttä. Larmo palkittiin alkusyksystä Suomen Yrittäjien valtakunnallisen Vuoden nuori yrittäjä 2018 -kilpailun kakkossijalla.

– Palkinto jäi kuitenkin noutamatta. Oltiin jo juhlavaatteet päällä lähdössä gaalaan, kun suunta vaihtuikin synnytyslaitokselle Turkuun, Larmo nauraa.

Stressi karkoittuu myös perheen parissa, ulkoiluttamalla collie-koiria, lenkkeilemällä ja kahvakuulia kurittamalla. ♦

Muutosten edessä

Unkarin kahdesta miljoonasta metsähehtaarista puolet on istutettu sotien jälkeen. Karpaattien altaan ilmaston lämpenemisen seurauksena jotkut puulajit häviävät ja uusia tulee tilalle.

Teksti ja kuvat: Risto Laukas

UNKARIN vuosisademäärä on pysynyt entisenä noin 400–800 millimetristä, mutta rankkasateina saapuva sadevesi ei ehdi imeytyä maaperään.

Tasangolla pohjavesi on painunut kahdesta metrillä 10 metriin, minkä seurauksena puut kärsivät kuivuudesta.

Metsien uudistaminen ja kasvattaminen on muuttunut puulajien vaihtuessa. Kuivuus vaikeuttaa tilannetta ja ns. jatkuva kasvatus tuon oman mausteen. Luontojärjestöt vastustavat uusia puulajeja mutta toisaalta heillä ei ole tarjota parempaa vaihtoehtoa.

Puulajit vaihtuvat

József Bugán, toimitusjohtaja Szombathely Metsätalous Oy:stä, arvioi, että kuusi on jo käytännössä poistunut Unkarista, seuraavaksi poistuu pyökki muutaman vuoden kuluessa ja lisäksi tammilajit, ke-sätammi ja talvitammi, taantuvat antaen tilaa turkintammelle. Akaasia ja haapa sekä poppeli valtaavat alaa.

Valoa vaativa akaasia on ”ihmepuu” monessakin mielessä. Sitä voi polttaa heti kaatokuivana ja sen puuaines on kovaa. Akaasiapuita käytetään viiniköynnösten tukiseipäinä ja ne kestävät maahan iskettyinä 30 vuotta lahoamatta. Unkarista viedään Ranskaan akaasiaseipäitä viinitarhakäyttöön 1500 rekka-autollista vuodessa. Akaasiatukin hinta on 100–200 €/m³. Kiertoaika 40–50 vuotta talousmetsissä ja virkistymetsissä 60–70 vuotta.

Luonnonsuojelijat vastustavat helposti leviävien akaasiapuiden kasvattamista,

sillä ne on aikoinaan tuotu Unkariin. He haluavat, että Unkarissa kasvatetaan ai-noastaan alkuperäisiä puulajeja.

Unkariin on rantautunut muutama todella haitallinen vieraslaji. Metsänhoitoa vaikeuttavat mesisilkkiyrtti, Manotoban vaahtera, pokeweed ja taivaan puu.

Vieraslajeista aiheutuu merkittävät lisäkustannukset metsänhoidossa. Istutus maksaa noin 130 euroa hehtaarille ja istutuksen jälkeen tehdään 3–4 vuoden ajan istutusalueen perkaus 3–4 kertaa vuodessa. Koneellisesti niitetään rivien välit ja käsin kitketään istutusrivit. Tämä työ maksaa vuosittain noin 400 €.

Viljelyllä ja luontaisesti

Itä-Unkarissa pustin alueella kuivuus on ongelma. Maaperä on pehmeää hiekkaa, jota tuuli helposti siirtää. Avohakkuun jälkeen alueet metsitetään nopeasti, jotta sulkeutunut taimikko estää hiekan liikkumisen. Metsiköiden kiertoaika on puulajista riippuen 40–120 vuotta. Esimerkiksi männikkö uudistetaan noin 40 vuoden iässä.

Uudistaminen toteutetaan poistamalla ensin kannot alueelta, sen jälkeen alue aurataan noin 70 sentin syvyydeltä palteelle ja siihen istutetaan 7000–8000 männyn tainta hehtaarille. Metsäaureaus auttaa säilyttämään kosteuden ja taimet pääsevät kasvuun. Alueelta poistetaan vieraslajit ja heinä neljä kertaa vuodessa kolmen neljän vuoden ajan koneellisesti rivien välistä ja riveiltä käsin.

Seitsemän kahdeksan vuoden kuluttua alue on sulkeutunut ja puusto on päässyt kasvuun. Mäntymetsiköitä har-

ISTUTUSALUE. Metsänhoitaja Sandor Madacsi KEFAG Metsä Oy:stä esittelee männyn istutus- aluetta Itä-Unkarissa Kerekegyhazin alueella. Keskusteluun osallistuvat Seppo Jauhainen, Gergely Lomniczi ja Jouko Räsänen. Hiekkaperäisessä maassa mesisilkkirytti valtaa istutusalueen heti ja vaikeuttaa männyntaimien kasvua.

vennetaan raivauksen lisäksi ehkä kerran kiertoaikana ja alue uudistetaan noin 40-vuotiaana.

Harvennukset aiheuttavat helposti maannousemasiemen leviämisen ja siksi niitä ei tehdä. Männiköiden laatu on varsin huono, ja tukkia hakkuissa saadaan vähän.

Hiekkaisella maaperällä luontainen uudistaminen tehdään niin, että kannot revitään irti juurista eräänlaisella koukulla ja siirretään riveihin hakkuualueelle. Juurivesoista nousee uusi puusto alueelle. Haavat ja akaasia uudistetaan näin.

Länsi-Unkarissa rehevämällä alueella männikön viereen tehdään aukko ja mänty siementää alueen. Myös nämä alueet vaativat tehokkaan hoidon taimikon ensi vuosina, kolmena neljänä vuotena. Kannot jäävät lahoamaan alueelle, niitä ei käytetä energiapuuksi.

Tammimetsät ovat Unkarin aarre

Lounais-Unkarissa Szombathelyn kaupungin lähellä kasvaa arvokkaita tammimetsiä. Tammimetsien kiertoaika on noin 100–120 vuotta.

Metsiköitä kasvatetaan niin, että runko-osa on varjossa ja latvukset valossa. Näin syntyy oksatonta suoraa runkopuuta. Oksaton suora tammitukki on arvokasta, huutokaupassa hinta nousee

ARVOPUUTA. ↑ Tammimetsän hakkuu tehdään kahdessa vaiheessa. Ensin hakataan vähäarvoinen puuaines ja lopuksi erikoisurakoitsija kaataa arvokkaat laatutammet. Vieraslaji pokeweed on jo vallannut aukean alan.

METSÄKONE. ↗ Konkelot laukaistaan eräänlaisella juontokouralla.

PUSTAA. Unkarin pusta on alkuaan merenpohjaa.

Oksattoman suoran tammitukin hinta huutokaupassa nousee jopa 550 euroon kuutiolta.

jopa 550 euroon kuutiolta. Arvokkaimmat erät, vähintään noin 50 kuutiota, myydään huutokaupalla hakkuualueen reunassa.

Tammimetsikkö uudistetaan avohakkuulla ja uusi metsä saadaan luontaisella uudistuksella, kylvöllä tai istutuksella. Vieraslajit ja heinä poistetaan, jotta istutetut taimet pääsevät hyvään kasvuun.

Metsien käyttö

Jokamiehenoikeus on Unkarissa voimassa valtion mailla. Jokamiehillä on oikeus

kerätä omaan käyttöön marjoja ja sieniä, mutta myyntiin keräämiseen tarvitaan lupa. Tiukkaa menettelyä kuvaa se, että sieniä saa poimia vain 2 kiloa omaan käyttöön.

Yksityismailla jokamiehenoikeudet eivät päde. Myös metsästäys on maaomistukseen sidottu oikeus. Metsäsertifikaatit eivät ole vielä saavuttaneet Unkaria. Metsälaki ja luonnonsuojelulaki velvoittavat huomioimaan luontoarvot, mutta käytännössä lait eivät toteudu. Esim. PEFC:n kriteereiden kaltaisia vaatimuksia metsissä ei noudateta.

Harvennuksilla ennakkoleimauksen tekevät metsäteknikot. Harvennuksilla työtapa on mielenkiintoinen: yksi mies kaataa puut, konkelot vedetään alas traktorilla, metsäteknikko apteeraa puut ja sen jälkeen metsurit katkovat, karsivat ja kasaavat puut. Tämän jälkeen ne ajetaan tienvarsivarastoon.

Polttopuuta tulee paljon ja sen hinta on tienvarressa noin 70 euroa pino-kuutiolta.

Monien metsäammattilaisten mukaan luonnonsuojelijat rajoittavat Unkarissa järkevää metsähoitoa. Myös ratsastajien, retkeilijöiden ja moottori-pyöräharrastajien kanssa yksityismetsänomistajat joutuvat jatkuvasti neuvottelemaan. ♦

Uusavuttomat nykyjokamiehet

NYKYIHMISELLE ei riitä metsä tai järvi sellaisenaan, vaan hänelle pitää rakentaa metsiin reitit ja laavut sekä järvien rannoille rantautumispaikat. Nykyjokamies ei osaa liikkua metsissä ilman valmiita tasoitettuja reittejä, eikä rantautua saariin ilman opastusta. Tämän nyt jotenkin ymmärtää, mutta että metsiin rakennettujen reittien varteen pitää vielä pystyttää taulut, joissa kerrotaan mitä pitää ihmetellä ja mistä pitää lumoutua?

Se on jo liikaa. Mutta eihän sekään riitä, vaan tauluista pitää saada koodilla älypuhelimien kautta yhteys tiedostoon, jossa kerrotaan: halaa puuta ja voimaannu tai katso Saimaan kaunista järvimaisemaa ja nauti!

Se on jo todella liikaa. Nykyjokamies ei osaa nauttia maisemasta oma-aloitteisesti ilman älypuhelimien kehotusta. Reitit voi ymmärtää, koska suuri osa ihmisistä eksyy metsiin ilman niitä. Suunnistustaito on varsin harvinainen, osaajia on vain osa suomalaisista.

MYRSKYT KAATAVAT puita, joskus opastetun reitin yli. Siitä aiheutuu valtava este. Jalka ei nouse puun yli millään. Reittien varsille on rakennettu myös kuntoilulaitteita. Jos ne ovat yhä kunnossa ja käyttöohjeet repimättä, niitä kyllä käytetään, mutta puu yli ei päästä.

Sekin on mielestäni liikaa. Kyllä jalan pitää nousta, että matka voi jatkua. Ehdotan, että oma-aloitteinen luova nykyjokamies unohtaa valmiit reitit luonnossa ja metsissä. Hän voi suunnata aivan normaaleihin talousmetsiin, sillä sieltä löytää uutta ja voi kokea ilman älypuhelimia kokemuksia sekä elämyksiä – aivan auttamatta. Tähän opastaa myös kasvitieteilijä Seppo Vuokko. Hän toivoo, että ihmiset selvittäisivät metsäasioita retkeilemällä talousmetsissä. ”Siinä näkee, kuinka rikas metsäluonto on. Kansallispuistoista syntyy kovin väärä kuva Suomen luonnosta”, sanoo Seppo Vuokko.

MAASTOSSA LIKKUMINEN on keholle paljon haastavampaa kuin reiteillä kulkeminen. Maastossa liikkuminen kehittää tasapainoa ja liikkujan päätä enemmän kuin reitillä astelu. Pitää muistaa: reitillä kuljet reitin vanki, vapaus on talvella umpihanki, kesällä tutkiva asenne.

Se ei ole liikaa. Kaikkialla korostetaan yksilöllisyyttä ja luovuutta, mutta reiteillä kuljetaan kuten sopolit. Se ei ole kovin älykäs eläin. Jätetään älypuhelimet kotiin ja suunnataan metsiin ilman reittejä kuten oikeat seikkailijat ja jokamiehet. Ja saadaan oikea kuva Suomen metsistä. ♦

Kirjoittaja on metsäalan
monitoimimies

Nykyjokamies ei osaa nauttia
maisemasta oma-aloitteisesti ilman
älypuhelimien kehotusta.

KOIRA-AJELULLA.
Lapin Green Care
-toimintaa leimaa
husky- ja porotilojen
mukanaolo.

Kuva: Adobe Stock

Lapissa panostetaan Green Careen

Lapin ammattikorkeakoulun hanke etsii Green Care -yrittämisen kehittämistarpeita Lapissa.

Mitä on Green Care? Green Care on luontoon ja maaseutuympäristöön liittyvää ammatillista toimintaa, jolla edistetään ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua. Ammatti-alan osaamisen mukaisesti käytetään monia erilaisia eläin- ja luontoavusteisuuden menetelmiä. Näitä ovat muun muassa ratsastusterapia ja sosiaalipedagoginen hevostointiminta, sosiaalinen ja terapeuttinen puutarhatoiminta, maatilojen kuntouttava toiminta sekä ekopsykologian menetelmät. Toimintaa harjoitetaan tavoitteellisesti, vastuullisesti sekä ammatillisesti.

Lähde:
Green Care
Finland ry

POHJOISEN Green Care -toimintaa leimaa arktisten alueiden erikoisuudet, kuten husky- ja porotilojen mukanaolo. Isossa kuvassa hankkeen tavoitteena on lisätä hyvinvointi-, matkailu-, taide- ja kulttuuri- sekä maa- ja metsätalous- ja luonnonvara-alan yrittämisen mahdollisuuksia, löytää uusia yhteistyöavauksia ja kehittämisideoita.

Yrittäjät ovat lähteneet innokkaasti mukaan toiminnan kehittämiseen ja tässä vaiheessa hankkeeseen on osallistunut yli 40 Green Care -toimijaa. Hankkeen yhtenä vetäjänä toimii Lapin AMK:ssa toimiva agrologi **Sanna Vinblad**.

– Hankkeessa on löydetty uusia toimijoita niin yritys kuin yhdistyspuoleltakin Green Care -verkostoon, sekä erityisesti taide- ja kulttuuripuolen toimijoita on saatu aktivoitua mukaan Green Care -palveluiden tuottamiseen, Vinblad kertoo.

Samalla hankkeen kautta on vahvasti viety Green Care -tietoa eri organisaatioihin ja yritysten kehittämiseen. Tuloksena on monipuoliset verkostot ja innostuneet toimijat.

Kehittämiskohteet kohoavat yrittäjien tarpeista

Projektin vetäjät ovat tehneet laajan haastattelukierroksen toiminnan kehittämiskohteista pohjoisessa. Green Care -toimijat ja yrittäjät kaipaavat monenlaista tukea, esimerkiksi Green Care -ja liiketoimintaosaamista sekä tukea palveluiden tuotteistamiseen. Myös laaja-alainen verkostotoiminta ja keskustelufoorumit koetaan tärkeiksi tiedon ja kokemusten vaihtokanaviksi.

Hankkeen Green Care -verkostoon liittyneet yrittäjät liitetään sähköiseen toimijakarttaan, joka jää elämään hank-

keen päätyttyä. Toimijakartan kautta löytyvät pohjoisen Green Care palvelujen tarjoajat ja palvelut.

Yrittäjätarinat ja kentältä nousseet kehittämisideat kootaan julkaisuksi, jossa tuodaan esille myös toimenpide-ehdotuksia Green Caren kehittämiskohdista Lapissa.

Vinblad näkee Green Caressa mahdollisuuksia niin Lapille, maaseudulle ja sen toimijoille – myös agrologeille. Agrologit ovat tärkeässä roolissa Green Care -palveluiden tuottamisessa ja niiden kehittämisessä.

– Agrologin osaamista tarvitaan mm. alueiden käytön suunnittelussa, toimintaympäristöjen kestävyuden ja eläinten hyvinvoinnin edistämisessä, maatilojen ja maaseudun parhaiden käytänteiden hyödyntämisessä sekä palveluiden ja toimintaympäristöjen tuottajina, Vinblad näkee.

–Joten rohkeasti ajattelemaan uusia mahdollisuuksia ja palvelusuuntia, toimimaan rohkeasti kohti unelmia ja löytäytymään yhteen eri toimijoiden kanssa, hän kannustaa.

Green Care -toiminnan vahvuuksia on toimialarajat ylittävä yhteistyö ja monialaisuus. Tämä näkyy myös hankkeen arjessa, sillä käytännön toteuttajina ovat päätoimensa ohella sosiaali- ja terveysalan edustaja **Leena Välimaa** ja **Sari Petäjä** sekä **Sanna Vinblad** luonnonvara-alalta. Vinblad toimii myös Lapin Agrologien ja Green Care Finlandin hallituksessa.

Hanketta rahoittaa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahoitus ja sen toteutuksesta vastaa Lapin ammattikorkeakoulu Oy yhteistyössä Lapin agrologit ry:n, Lapin sosiaali- ja terveyshuolto ry:n, Maaseutuklusterin ja Taiteen edistämiskeskuksen kanssa. Hanke päättyy joulukuussa 2018. ♦

Teksti: Anne Laitinen

Hyvinvointia eläimistä

Eläinavusteinen toiminta ja maatilaympäristössä tuotetut hyvinvointipalvelut ovat kasvaneet viime vuosina.

ELÄINAVUSTEINEN toiminta on osa Green Care -toimintaa. Monet eläimet soveltuvat toimintaan yksilön ominaisuuksista riippuen ja esimerkiksi koiria, lampaita ja hevosia käytetään toiminnassa.

Eläinavusteinen terapia (Animal Assisted Therapy) on kyseessä silloin, kun sosiaali- ja terveystieteiden ammattilainen käyttää eläintä työssään asiakkaan diagnoosin pohjalta tehtävään kuntoutukseen. Eläinavusteisia aktiviteetteja (Animal Assisted Activities) ovat esimerkiksi kaverikoira-toiminta ja virkistykseen ja hyvinvointiin tähtäävä hevosavusteinen toiminta.

Hevoset ovat olleet uranuurtajia Suomessa eläinavusteisessa toiminnassa. Hevonen on hyvä kasvattaja, opettaja ja yhteistyökumppani – eikä hevonen syrji. Hevosen kanssa tekeminen on vaikuttavuukseltaan laaja-alaista ja monitasoista niin psyykkisesti kuin fyysisestikin. Hevosen ja ihmisen välinen vuorovaikutus vahvistaa muun muassa tunnetaitoa, itsetuntoa ja elämänhallintaa.

Hevosta käytetään monin eri tavoin sosiaali- ja terveyspalveluissa, ja myös hyvinvointia lisäävänä keinona. Kuntouttavassa terapiatyössä korostuu terveystieteiden ammattilainen osaaminen ja hevonen toimii kumppanina mahdollistaen kuntouttavan toiminnan. Esimerkiksi ratsastusterapeutilta vaaditaan aina vankka ammatillinen koulutus, esimerkiksi fysioterapeutin tutkinto, ja lisäksi hän on suorittanut ratsastusterapia (SRT) koulutuksen.

Hevosen avulla näytetään niiden asioiden tärkeys, joista oma hyvinvointi syntyy: esimerkiksi puhtaus, terveellinen ravinto, säännölliset ruoka-ajat, sopiva liikunta ja riittävä lepo.

Mahdollisuuksia agrologeille

Eläinten kanssa maaseutumiljöössä toimiminen on agrologeille luontaista ja useita agrologeja onkin täydennyskoulutautunut Green Care tai hevosavusteisen toiminnan saralle.

Mustialasta vuonna 2002 hevosagrologiksi valmistunut **Leena Jokinen** on koulutautunut sosiaalipedagoginen hevostoiminta -ohjaajaksi. Lohtajalla sijaitseva talliyritys on erikoistunut shetlanninponien kasvatukseen ja tarjoaa sosiaalipedagogista hevostoimintaa hyvinvointia edistävänä toimena. Kohde-ryhmänä ovat erityisesti lapset ja nuoret. Jokisen yritys on Green Care Finlandin jäsen ja toiminnassa noudatetaan Green Caren eettisiä sääntöjä.

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan peruselementit nousevat sosiaalipedagogian teoriasta: yhteisöllisyys, elämyksellisyys, toiminnallisuus ja aito kohtaaminen. Sosiaalipedagogista hevostoimintaa käytetään muun muassa syrjäytymisen ehkäisyssä, elämänhallinnan harjoittelussa, toimintakyvyn ylläpidossa, lastensuojelun avohuollon tukitoimena tai päihdekuntoutuksen tukena. Myös ikäihmisten aktivointiin ja toiminnallisuuden lisäämiseen hevosilla on myönteisiä vaikutuksia.

– Oman kokemuksen mukaan tallille tuleminen on monelle lapselle irtiotto joskus raskaastakin arjesta paikkaan, jossa voi olla oma itsensä hevosen kanssa. Lapsi saa niin elämyksiä kuin positiivista palautettakin sekä tukea ja taitoja, jotka kantavat myös tallin ulkopuolella, Jokinen kertoo.

”Tallille tuleminen on monelle lapselle irtiotto joskus raskaastakin arjesta.”

Leena Jokisen talliyritys järjestää muun muassa sosiaalipedagogista hevostoimintaa.

Tavallista talliarkea

Tallikäynti on usein rauhoittumiseen sopiva paikka hektisestä arjesta ja eläimen kanssa rauhoittuminen ja keskittyminen tulevat luonnostaan. Toiminta järjestetään yksilöllisesti kunkin tarpeen mukaisesti, mutta toteutetaan yhteisöllisesti. Tekeminen ei saa olla ylisuorittamista tai tempurataa, vaan tavallista talliarkea.

– Meillä tehdään ihan kaikkea sekä hevosten kanssa että ilman. Esimerkiksi tallin siivoaminen on osa toimintaa, joka opettaa rutiineja, siisteyttä, vastuullisuutta, huolenpitoa ja kasvattaa ylpeyttä hyvin tehdystä työstä: minä osaan. Hevosten kanssa voidaan ratsastaa, ajaa tai harjoitella taluttamista. Yhteistyö, ystävällisyys, liikkuminen ja luonto ovat tällöin vahvasti esillä, Jokinen kuvaa.

Vuodesta 2002 lähtien Suomessa on tarjottu sosiaalipedagogisen hevostoiminnan täydennyskoulutusta. Koulutus ei johda tutkintoon, mutta se antaa hyvät perustiedot. Syksyllä 2018 lausunnolla olleeseen maatalousalan ammattitutkintoon on otettu mukaan 50 osaamispisteen kokonaisuus eläinavusteisten hyvinvointipalveluiden toteuttaminen.

Kela korvasi ratsastusterapiaa osana vaikeasti vammautuneiden lääkinällistä kuntoutusta viime vuonna 2,13 miljoonalla eurolla. Hevosella nähdään tulevaisuudessa yhä merkittävämpi rooli ihmisen hyvinvoinnin edistämiseksi niin virkistys-, liikunta-, hyvinvointi- kuin sosiaali- ja kuntoutuspalveluissakin.

Teksti: Anne Laitinen

Lomalaidun ry

Lomalaidun ry on maaseutumatkailua kehittävä yhdistys. Jäseninä ovat tällä hetkellä Agrologien Liitto ry, Agronomiliitto ry, Autoliitto ry, ProAgria Keskusten Liitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen 4H-liitto ry, Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry.

Matka maalle

Lomanvietto maaseudun lomakohteissa on ulkomaan matkaa ympäristöystävällisempi ratkaisu. Maaseutumatkailuyrityksissä järjestät mukavassa ympäristössä myös kokoukset, koulutustilaisuudet ja juhlat.

TIETOA maaseutuyritysten tarjoamista palveluista ja aktiiviteeteista löytyy parhaiten, kuinkas muuten, netistä. Lomalaidun ry:n ylläpitämältä www.matkamaalle.fi-sivustolta löytyy Suomen maaseutumatkailuyrittäjät ry:n jäsenten laaja ja laadukas palvelutarjonta yhdestä osoitteesta.

Matkamaalle.fi-sivustolta voi hakea palveluja maakunnittain tai halutun palvelun - aktiviteetin, juhla- tai kokoustilan, majoituksen, mökkimajoituksen, ruoan tai tilausruoan mukaan.

Yksilöllisyyttä standardin tilalle

Maaseudulla toimiville agrologeille ja metsätalousinsinööreille sivusto tarjoaa

kätevän työkalun kokous- ja kurssitilojen etsintään. Lomalaidun ry ja maaseutumatkailuyrittäjät toivovatkin, että maaseutua palvelevien yritysten, yhdistysten ja yhteisöjen toimihenkilöt hyödyntäisivät maaseudun palveluja paremmin eivätkä veisi tilaisuuksiaan maalikylien yhteen muotiin valettuihin ketjuhotelleihin.

Myös kurssitapaamisiaan järjestäville sivusto tuo helpotusta kokoontumispaikan valintaan. Missäpä mukavampaa tavata kurssisiskoja ja -veljiä kuin maaseudun vehreissä maisemissa hyvästä ruoasta ja mukavasta majoituksesta nauttien. Kun tapahtumat yleensä kestävät yön yli, voi ohjelmaan luontevasti liittää esimerkiksi lähiseudun nähtävyyksiin ja maaseutuyrityksiin tutustumista.

Matkamaalle.fi-sivustolla on useita agrologien omistamia tai vetämiä matkailuyrityksiä. Näiden agrologien kannattaisi markkinointisauksiaan suunnatessaan panostaa LUVA - Luonnonvarat ry:n jäsenjärjestöjen agrologi- ja metsätalousinsinööriin. Luonnon varassa-lehti olisi siihen oivallinen markkinointikanava.

Suomen maaseutumatkailuyrittäjät ry:n jäsenyyteen kuulumattomille agrologiyrittäjille vihjeeksi: kannattaa liittyä yhdistykseen, sillä 100 euron jäsenmaksulla saat jäsenetuna yrityksellesi näkyvyyden maaseutumatkailua edistävän Lomalaidun ry:n ylläpitämälle www.matkamaalle.fi-sivustolle.

Esko Lappalainen

Lomalaidun ry:n varapuheenjohtaja

Ajankohtaisasiaa ja yhteis

Agrologien ja Metsäalan ammattilaisten alueyhdistysten toimijat tapasivat Jyväskylässä LUVAn – Luonnonvarat järjestämällä neuvottelupäivillä. Perjantaina ohjelmassa oli ajankohtaisasiaa ja lauantaina pureuduttiin yhteistyöhön.

METON VÄISTYVÄ puheenjohtaja Håkan Nystrand painotti avauspuheessaan LUVAn ja sen tekemän yhteistyön tärkeyttä. LUVAn on julkaissut Kestävää kasvua, hyvinvointia ja työllisyyttä biotaloudella – hallitusohjelmaesityksiä yhteistyössä Agronomiliiton ja Loimu ry:n kanssa. Esityksellä pyritään vaikuttamaan luonnonvara-alojen toimintaympäristöön, ja muistuttamaan, että uusiutuvat luon-

nonvarat ja biotalous antavat vastauksia moneen haasteeseen ympäristöasioisakin.

Europarlamentaarikko Henna Virkkunen pureutui osiossaan EU:n uunituoreeseen biotalousstrategiaan. MTK Satakunnan kenttäpäällikkö Markus Nissinen kertoi maankäytön ohjausmekanismeista tulevaisuudessa. Keski-Suomen Liiton 2. varapuheenjohtaja Lotta Ahola kuvasi maakuntauudistuksen vaikutuksia maa- ja metsätaloussektorin näkökulmasta.

Askeleen edellä - Kainuun malli

Kainuussa agrologit ja metolaiset käynnistivät yhteistyön heti LUVAn yhteistyöseminaarin jälkeen syksyllä 2016. Hallitukset kokoontuivat yhteispalaveriin, missä kävivät läpi tulevan vuoden tapahtumia ja sopivat, että jatkossa tarjoavat ja tiedottavat tapahtumistaan aina

myös toisilleen.

Kun tekijät tulivat tutuiksi, on vauhti ollut hengästyttävää. Ensimmäisenä yhteisenä toimintavuonna 2017 yhdistykset kävivät tutustumassa niin emolehmittälaan, tuulivoimalaan, Hossan kansallispuistoon kuin kesäraveihinkin. Kuluvana vuonna vauhti on jatkunut muun muassa lentopalloilun ja keilailun merkeissä sekä yritysvierailulla Kuhmon Woodpolikseen. Molempien yhdistysten kokouksiin on saatu myös hyvin väkeä tarjoamalla yhteiskyytiä ja ohjelmaa.

– Yhteistyöllä haetaan synergiaetuja ja ideoita toimintaa, Kainuun Agrologien puheenjohtaja Maarit Hietanen kertoi.

– Yhdistysten tehtävänä on järjestää jäsenilleen retkiä ja koulutuksia sekä kertoa toiminnasta paikallisille toimijoille ja medialle, ja näiden kautta yhteistyö on luontevaa.

METO Kainuun puheenjohtaja Tuo-

työtä

mo Mikkonen muistutti, että yhdistyksillä on yllättävänkin samankaltaiset tavoitteet ja toimenpiteet yhdistystoiminnan kentällä.

Yhdessä eteenpäin pienin askelin

Lauantaina osallistujat pohtivat yhteistyön käynnistämistä ja toteutuksen malleja. Suurin osa alueyhdistyksistä ei aiemmin ole tehnyt yhteistyötä, mutta yhteisten asioiden, yhdistystoimintaa pyörittävän pienen tekijäjoukon ja osin pienten taloudellisten resurssien vuoksi yhteistyölle nähtiin tarvetta. Tällä hetkellä paikallisyhdistysten tekijät eivät välttämättä edes tunne toisiaan.

Workshoppien tuloksena todettiin, että aluetoimijoiden tahtotila yhteistyön lisäämiseksi on selvä.

Tärkeiksi asioiksi yhteistyön saralla koettiin muun muassa mediavaikuttaminen, jäsenhankinnan aktivointi, oppi-

↑↑ Meppi Henna Virkkunen esitteli EU:n biotalousstrategiaa. Meton väistyvä pj. Håkan Nystrand ja neuvottelupäällikkö Erkki Eteläaho kiittelivät Virkkusta hyvästä esityksestä.

↑ Kainuun mallia esittelemässä METO-Kainuun pj. Tuomo Mikkonen sekä Kainuun Agrologien pj. Maarit Hietanen. Kuvassa myös Agrologien Liiton toiminnanjohtaja Anne Laitinen.

← Hämeen ja Uudenmaan alueyhdistykset ryhmätyön parissa.

laitosyhteistyö ja yleensäkin maaseudun vetovoimaisuuden lisääminen.

Puheenjohtajat sopivat, että lähde-tään tekemään konkreettisia asioita yhteistyön lisäämiseksi, pienin askelin. Agrologien ja Meton toimistot tukevat ja auttavat osaltaan työssä. Konkreettisina käytännötoimenpiteinä liittojen koordinoimana sovittiin muun muassa yhteystietojen vaihto ja yhteisen esitelmämateriaalin tekeminen alueiden käyttöön.

METOn Erkki Eteläaho oli järjestäjien puolesta tyytyväinen päivien antiin.

–Yhteistyöteeman ympärillä oli innostunutta otetta ja mielenkiinnolla jäämme seuraamaan minkälaisia yhteistyöavauksia kentällä tehdään. Yhteistyö tuo uskottavuutta edunvalvontaan, Eteläaho kuvasi.

Teksti: Anne Laitinen

Kuvat: Anne Laitinen ja Katja Rajaoja

Biotalous keskiössä

Henna Virkkunen valotti EU:n uutta biotalousstrategiaa

MEPPINÄ vuodesta 2014 lähtien toiminut Henna Virkkunen (kok.) piti alustuksen uusiutuvien luonnonvarojen mahdollisuuksista ja rahoituskuvioista uudella ohjelmakaudella. Virkkunen esitteli myös komission uuden biotalousstrategian.

Biotalous on yksi EU:n suurimmista ja merkittävimmistä toimialoista, joka kattaa maatalouden, metsätalouden, kalatalouden, elintarviketalouden, bioenergian ja biopohjaiset tuotteet. Biotalous työllistää noin 18 miljoonaa henkilöä ja liikevaihtoa kertyy sen toimialoilta noin kaksi biljoonaa euroa. Biotalousstrategian keskeisiksi tavoitteiksi Virkkunen mainitsi neljä asiaa: jätteestä eroon pääsemisen, siirtymisen uusiutuviin energiamuotoihin, ilmastomuutoksen torjunnan ja uusien, biopohjaisten tuotteiden kehittämisen.

Uusi budjettikausi alkaa v. 2021 ja sitä tulee vaikeuttamaan Brexit. EU:n budjetista 70 % käytetään maatalouteen ja aluetukiin ja EU:ssa onkin painetta tukien alentamiseen. Maatalous- ja aluetukien osuus saisi olla enintään 60 % budjetista. Tällöin jäisi enemmän rahaa tutkimukseen, opiskelijavaihtoon ja maahanmuuttoasioihin.

Virkkunen totesi maatalousasian olevan Suomelle vaikea ja että luonnonvara-alan tutkimukseen olisi saatava lisää rahaa. Tulevan ohjelmakauden budjettineuvottelut pyritään käymään vuodessa, mikä lienee ylioptimistinen tavoite. Biotalousasiat tulevat olemaan uuden ohjelmakauden keskiössä.

Virkkusen puhetahti oli hengästytävää ja asiaa tuli tiukassa aikataulussa paljon. Luvut näyttivät olevan hänellä hyvin hallussa, samoin substanssi. Yleisö kuunteli tarkkaavaisesti ja esitti loppuksi muutamia kysymyksiä.

Virkkunen totesi Suomen olevan Euroopan metsävaltaisin maa ja metsätalouden olevan kansantaloudellemme tärkeää. Suomi kuuluu uusiutuvan energian käytössä Euroopan kärkimaihin noin 40 prosentin osuudella; vain Ruotsi on meitä edellä. Uusiutuvan energian painopiste on meillä puussa ja bioperäisissä kierrätyspolttoaineissa.

Teksti: Katja Rajaoja

Teksti: Erkki Eteläaho
Työsuojeluvaltuutettu, METO

ÄLÄ HÄTÄILE . Ennen kilpailukieltosopimukseen suostumista kannattaa perehtyä huolellisesti asioihin.

Kilpailukieltosopimus

Työsopimuslaissa kielletään työntekijää kilpailemasta työnantajan kanssa. Kilpailukieltosopimuksella voidaan kilpailukiello ulottaa työsuhteen jälkeiseen aikaan.

TYÖSOPIMUSLAISSA kielletään työntekijää kilpailemasta tai harjoittamasta sellaista toimintaa, joka vahingoittaa hänen työnantajaansa. Työntekijän uskollisuusvelvoite/lojaalisuusvelvoite on voimassa ilman sopimustakin. Lakiin perustuva kilpailukiello ei ole voimassa työsuhteen päättymisen jälkeen. Kilpailukieltosopimuksella voidaan kilpailukiello ulottaa työsuhteen jälkeiseen aikaan ja tehostaa velvoitetta esim. sopimussakolla.

Kilpailukieltosopimus

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia kilpailukiellosta, jos siihen on työnantajan

toimintaan tai työsuhteeseen liittyvä erityisen painava syy. Rajoitus voi koskea työntekijän oikeutta tehdä työsuhteen lakattua uusi työsuopimus sellaisen yrityksen kanssa, joka harjoittaa aikaisemman työnantajan kanssa kilpailevaa toimintaa.

Sopimuksella voidaan rajoittaa myös työntekijän oikeutta työsuhteen päätyttyä harjoittaa kilpailevaa toimintaa omaan lukuun aikaisemman työnantajan kanssa.

Kilpailukieltosopimus on sallittu yleensä silloin, kun työtehtävät liittyvät tuotekehitykseen tai tutkimustoimintaan tai muuhun sellaiseen toimintaan ja työnantajalla on sellaista toimintaa tai osaamista, jota kilpailijoilla ei yleisesti ole käytössä.

Ajallinen ulottuvuus

Normaalisti kilpailukiello voi olla enintään 6 kk työsuhteen päättymisestä. Kilpailukiello voi olla vuoden pituinen, jos suoritetaan erillinen korvaus. Kor-

vauksen suuruudesta ei ole täsmällistä säädöstä mutta minimivaatimuksen on kuitenkin se, että korvauksen täytyy vastata määrältään sitä palkanmenetystä mikä kilpailukieltorajoituksesta työntekijälle aiheutuu yli puolen vuoden ylittävältä osalta.

Myös yrityksen asiakkaiden suojelemiseksi kilpailukiello voi olla sallittua. Kysymys on siten kilpailullisesti tärkeän tietotaidon tai muutoin suojattavan tiedon suojaamisesta. Pelkkä pyrkimys rajoittaa kilpailua ei näin ollen ole hyväksyttävä syy sopimuksen tekemiselle.

Myöskään se, että työntekijä on tietyn alan yrityksessä töissä (esim. it-alan yritys), ei automaattisesti oikeuta tekemään kilpailukieltosopimusta. Kilpailukiello on yleensä perusteltua vain melko korkeassa asemassa olevilla työntekijöillä.

Jos työnantajalla on olemassa erityisen painava syy, kilpailukiello voidaan sopia korkeintaan kuuden kuukauden ajaksi. Jos työntekijä on saanut kohtuul-

Mediasota

Muista

Vaikka kilpailukieltosopimusta voidaan kohtuullistaa tai julistaa mitättömäksi, on aina ennen sopimuksen tekemistä tarkoin mietittävä, mihin on sitoutumassa.

Kilpailukiello ei ole voimassa, jollei siitä ole nimenomaisesti sovittu.

Työntekijällä ei työsuhteen aikana ole mitään velvollisuutta suostua kilpailukielloon.

Kilpailukiello on mitätön siltä osin kuin se on tehty vastoin edellä mainittuja rajoituksia.

Kilpailukieltota voidaan sovitella, jos sen soveltaminen johtaisi kohtuuttomuuteen.

Ennen kilpailukieltosopimuksen allekirjoitusta kannattaa sopimuksen sisältö tarkistuttaa esimerkiksi Meton asiamiehillä.

Kilpailukiello on yleensä perusteltua vain melko korkeassa asemassa olevilla työntekijöillä

lisen korvauksen sidonnaisuudestaan, työsuhteen jälkeinen kilpailukielloaika voi olla enintään vuosi.

Kilpailukieltosopimus ei sido työntekijää, jos työsuhde päättyy työnantajasta johtuvasta syystä, kuten taloudellisista ja tuotannollisista syistä.

Kilpailukiello ja sopimussakko

Jos kilpailukielloon on liitetty sopimussakko, se ei saa ylittää työntekijän työsuhteen päättymistä edeltäneiden kuuden kuukauden palkkaa. Jos sopimussakosta ei ole sovittu, työntekijä on velvollinen korvaamaan kilpailukiellon rikkomisesta aiheutuneen vahingon.

Työnantajan on näytettävä yritykselle aiheutunut vahingon määrä sekä se, että vahinko on aiheutunut kilpailukiellon rikkomisesta. Kilpailukiello on mitätön siltä osin kuin se on tehty vastoin edellä mainittuja rajoituksia. Kilpailukieltota voidaan myös sovitella, jos sen soveltaminen johtaisi kohtuuttomuuteen. Jos työntekijä rikkoo kilpailukieltosopimusta ja joutuu maksamaan vahingonkorvausta työnantajalleen, hän saa vähentää maksetun vahingonkorvauksen verotuksessaan. ♦

Erkki Eteläaho

Neuvottelupäällikkö, METO
erkki.etelaaho@luva.fi, 0400 636261

T EIN TÄNÄÄN ENSIMMÄISEN radiohaastatteluni Meton puheenjohtajana ja aiheena oli yllätys, yllätys ”metsät ja ilmastopolitiikka”. Tämä aihe ylittää nyt kaikki uutiskynnykset, mutta varsinkin some-puolella sekä keskustelut että keskustelijat käyvät kuumana.

Tiedetään, että kun ihminen sairastuu, hän selvittää googlen kautta, mikä häntä vaivaa. Sen jälkeen hän menee lääkäriin, kertomaan millainen sairaus hänellä on ja millaisia lääkkeitä hän tarvitsee. Sama ilmiö on nyt levinnyt metsäkeskusteluihin, googlataan hiilinielu ja hiililähde ja sitten ei muuta kuin tutkijan nimimerkillä mukaan mediasotaan. Onneksi osa keskustelijoista on perillä näistä asioista ja jaksaa puolustaa suomalaista kestävä metsätaloutta asiantuntevasti ja asiallisesti. Kiitos siitä.

Eduskuntavaalit lähestyvät ja politiikan neljän vuoden kiertoaika on kulumassa umpeen. On yllättävää seurata, miten huono muisti joillakin politikoilla on. Jotkut unohtavat päivässä, jotkut parin viikon päästä, mitä ovat lupailleet eri tilaisuuksissa. Poissa on myös muisti hallituksen metsäpoliittisesta selonteosta vuodelta 2014, jossa eduskunta yksimielisesti hyväksyi lisääntyvän kotimaisen puun käytön. Aivan omassa lohkossaan painivat sitten ne puolueet, jotka eivät muista, milloin olivat viimeksi hallituksessa päättämässä esimerkiksi metsän uudistamisrajojen läpimitta- ja ikärajojen poistamisesta. Kaikki nämä asiat löytyvät myös helposti Googlesta tai YouTubesta.

METSÄALA ON OLLUT vahvasti esillä tämän syksyn aikana. Kansalaisaloite avohakkuiden lopettamiseksi valtion mailla, kampanja

Me metsäasiantuntijat tiedämme, että kasvava metsä sitoo eniten hiiltä.

saada jokamiehenoikeus Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle, Ylen kanavilla on pyörinyt Mennään metsään-kampanja. Suomen kohtuusliikkeen metsätyöryhmä järjesti

yhdessä monen ympäristöjärjestön kanssa mielenosoituksen Helsingin tuomiokirkon kryptassa. Kaikki nämä kampanjat tuovat todennäköisesti myös paineita metsälainsäädännön muuttamiseen.

Se mistä ei keskustella, ovat näiden kampanjojen taloudelliset vaikutukset ja haluammeko jatkossakin olla hyvinvointivaltio.

Me metsäasiantuntijat tiedämme, että metsäsektori on palannut suurimmaksi vientitulojen tuojaksi. Me tiedämme metsäteollisuuden ja metsäalan roolista yhteiskunnassamme. Me tiedämme, että kasvava metsä sitoo eniten hiiltä. Mutta tietävätkö muut?

Ei jäädä sitä miettimään, vaan osallistukaamme kaikki varsinaiset metsäasiantuntijat näihin talkoisiin, kertomalla asiantuntevasti ja rehellisesti, mitä kaikkea hyvää teemme jokapäiväisessä työssämme myös

luonnon ja ilmaston hyväksi. Olen varma, että tällä tavalla luomme katu-uskottavuutta kansalaisten ja politikkojen keskuudessa. Nähdään kentällä.

Stefan Borgman

puheenjohtaja
METO – Metsäalan Asiantuntijat
stefan.borgman@luva.fi, 040 1588 815

ASIAANTUNTIJAT

VAALITUNNELMAA. Meton edustajiston puheenjohtaja Jaakko Niemistö avasi historiallisen kokouksen.

JATKOON. Jarkko Pehkonen (kesk.) ja Stefan Borgman (oik.) lähdössä toiselle äänestyskiertueelle.

VASTAVALITTU. Uusi puheenjohtaja pian valinnan jälkeen lehdistön haastateltavana ja kuvattavana.

Meton uusi puheenjohtaja

METON EDUSTAJISTO kokoontui Helsinkiin 25. lokakuuta valitsemaan järjestölle uuden puheenjohtajan 19 vuotta yhdistystä palvelleen **Håkan Nystrandin** eläköityessä.

Useita kannatuspuheenvuoroja pidettiin ennen äänestystä. Ilmapiiri oli odottavan jännittänyt.

Ensimmäisen äänestyskierron jälkeen kisaa puheenjohtajuudesta jatkoivat **Stefan Borgman** ja **Jarkko Pehkonen**. Toinen äänestyskierron ratkaisi vaalin äänin 12–10 Borgmanin hyväksi. Onnittelut uudelle puheenjohtajalle!

Meton maakuntakierros

ALKUVUODESTA tammi-helmikuussa Meto järjestää kuusi alueellista jäsentilaisuutta.

Uuden puheenjohtajan Stefan Borgmanin johdolla toimiston asiamiehet jalkautuvat maakuntakierrokselle esittäytymään ja keskustelemaan jäsenten kanssa. Tilaisuuksissa tapaavat myös alueesi alueyhdistyksen ja toimipaikkaosastojen edustajia.

Maakuntakierroksen paikkakunnat

12.1.2019 Oulu
19.1.2019 Kuopio
24.1.2019 Helsinki
26.1.2019 Lappeenranta
2.2.2019 Tampere
14.2.2019 Rovaniemi

Tarkempaa tietoa tilaisuuksista tulossa sähköpostiisi – Lämpimästi tervetuloa!

Ilmoita sähköpostiosoite Meton jäsenrekisteriin

MIKÄLI ET vielä saa Meton jäsenkirjeitä ja esim. TES-tiedotteita sähköpostiisi, ilmoita sähköpostiosoitteesi jäsenrekisteriin joko eAsiointin kautta, nettisivujen muutos-ilmoituslomakkeella tai suoraan Anne Marttiselle, anne.marttinen@luva.fi.

eAsiointissa voit käydä myös katsomassa ja päivittämässä jäsenrekisterissä olevia tietojasi.

Stipendi työyhteisön hyville metsätyypeille

METSÄMIESTEN SÄÄTIÖ julkisti 70-vuotisjuhlussaan uuden strategian. Sen osana tulee täysin uusi stipendilaji ”Työyhteisön hyvät tyypit”. Stipendin arvo on 500 euroa.

Säätiön toimitusjohtajan Ilari Pirttilän mukaan ”Osaava ja motivoitunut ihminen on metsäalan tulevaisuuden keskeisin menestystekijä ja alan toimintakulttuurin rakentaja.”

Säätiön apurahan hakuaika on 1.12.2018–31.1.2019. Säätiö myöntää vuosittain hakemusten perusteella noin 1,5 miljoonaa euroa metsäalan kehittämiseen ja alalla toimivien hyvinvoinnin edistämiseen.

Stipendin kriteerit ja hakukaava löytyy säätiön sivuilta www.mmsaatio.fi

Mediakrig

SOM METOS ORDFÖRANDE gjorde jag idag min första radiointervju och ämnet var, inte överraskande, ”skogarna och klimatpolitiken”. Detta ämne överstiger nu alla nyhetströsklar, men framförallt på den sociala median går både diskussionerna och de som diskuterar heta.

Vi vet, att då människan blir sjuk, kollar man via google vad man har för problem. Efter det går man till läkaren, berättar diagnosen och vad man behöver för medicin. Samma fenomen har nu spridit sig till skogsdiskussionerna. Man googlar kolsänka och kolkälla och efter det går man med i mediakriget med signaturen ”forskare”. Till all lycka är en del av de som deltar i diskussionerna insatta i dessa saker och orkar sakligt och sakkunnigt försvara det uthålliga finska skogsbruket. Tack för det.

Riksdagsvalet närmar sig och den politiska fyraåriga omloppstiden håller på att ta slut. Det är överraskande att konstatera hur dåligt minne en del politiker har. En del glömmar på en dag och en del inom ett par veckor vad de lovat på olika tillställningar. Borta är också minnet av regeringens skogspolitiska redogörelse från 2014 där riksdagen enhälligt godkände en ökad inhemsk virkesanvändning. Helt i en klass för sig är sedan de partier som inte kommer ihåg när de satt i regeringen senast och beslöt om t.ex. slopandet av diameter- och åldersgränser vid förnyandet av skog. Alla dessa saker finns också lätt tillgängliga på google och youtube.

VAHVUNDER HÖSTEN har skogsbranschen varit synligt framme. Fem miljöorganisationer lanserade tidigare ett medborgarinitiativ för

Vi skogsexperter vet att en växande skog binder mest kol. Men vet de övriga?

att förbjuda kalavverkningar i statens skogar. Suomen Latu är den drivande organisationen som sköter om ansökningsprocessen för att få allemansrätten på Unescos lista över immateriellt kulturarv.

Yle firade skogen och allemansrätten med kampanjen ”Vi drar till skogs”. Suomen kohtuusliikes skogsarbetsgrupp arrangerade tillsammans med flera miljöorganisationer en demonstration i Helsingfors domkyrkas krypta. Alla dessa kampanjer leder antagligen också till ett ökat tryck på att ändra skogslagstiftningen.

Det man inte diskuterar är de ekonomiska konsekvenserna av dessa kampanjer och det att vill man också i framtiden vara ett välfärdssamhälle.

Vi skogsexperter vet att skogssektorn igen är den sektor som står för de största exportintäkterna. Vi vet också skogsindustrins och skogsbranschens roll i vårt samhälle. Vi vet att en växande skog binder mest kol. Men vet de övriga?

Onödigt att bli och grubbla på det. Bättre att vi som verkliga skogsexperter sakkunnigt och ärligt går ut och berättar om hur mycket bra vi gör för naturen och klimatet i vårt vardagliga arbete. Jag är säker på att vi på detta sätt vinner förtroende både hos medborgare och politiker.

Vi syns på fältet!

Stefan Borgman

Ordförande, METO – Skogsbranschens Experter rf
stefan.borgman@luva.fi, 040 1588 815

Agrologi, tule glögille, saat joulukuusen!

Hyvä agrologi, olet lämpimästi tervetullut joulu-glögille ja -piparille Agrologien Liiton kesäpaikkaan Kuuhanmäkeen, Heinolan Lusiin keskiviikkona 19.12. klo 11–14. Agrologien Liiton jäsenille sekä paikan päällä liittyville jaamme joulukuusia maksutta (Huom! kuusia rajoitettu määrä). Varaa oma kuusesi ennakkoon/ ilmoita tulostasi 18.12. mennessä: agrologit@luva.fi tai puh. 040 4828 098.

Tutustu Meton YouTube kanavaan: www.youtube.com -> Metsäalan Asiantuntijat

Uutta: ”Miten jäsen voi vaikuttaa TES-neuvotteluihin”

Suomenhevosen tarina

Sari Savikon kirja Suomenhevonen on kunnianosoitus hevosille.

KIRJAN KUVAUS aloitetaan kanta-kirjan luomisesta vuonna 1907, joskin jo sitä ennen oli ollut yrityksiä kanta-kirjan luomiseksi Latokartanon omistajan Ernst Fabritiuksen toimesta Lapinjärvellä. Hevoskasvatus oli isännille tärkeä ja he perustivat keskenään oriyhdistyksiä, jotka sulautuivat Hevoskasvatusliitoiksi.

Hevonen oli itäisessä Suomessa suosittu, kun taas lännessä käytettiin kauan härkiä vetoeläiminä. Maataloustöissä hevonen oli verraton apu ja sen uskottiin olevan traktoria edullisempi työssä, joka kääntyi traktorien voitoksi vasta koneistumisen aikana 1960–70 luvuilla.

Suomen hevonen kantoi raskaan kuorman selviytyäksemme sodista, mistä on aihetta muistuttaa. Hevosia kuoli rintamalla talvisodassakin 4000 yksilöä, mutta hevosia tarvittiin myös kotirintamalla ja jälleenrakennustyössä. Näitäkään asioita kirjassa ei ole unohdettu.

Ihmisen parhaat ystävät

Hevonen oli hyvin monipuolinen ja sitä tarvittiin vossikoissa, poliisissa ja talvela metsätöissä. Hevosten ominaisuuksille metsätöissä annettiin arvoa. Hevonen oli koiran ohella ihmisen paras ystävä. Evakkomatkatkin tehtiin hevosten avulla. Kirjassa on siitä hyviä kuvia, kuten muistakin hevosten töistä ja ne luovat tekstiin väriä ja läheisyyttä.

Sodissa hevoset olivat hyvin tärkei-

KIRJA. Sari Savikko, Suomenhevonen. Amanita 2017.

tä ja kirjassa kuvataan kauniisti sotilaitten, myös upseerien, läheistä suhdetta hevosiin. Hevosista pidettiin hyvää huolta ja niille annettiin lääketieteellistä hoitoa tarvittaessa. Sodan aikaisen armeijan kuljetustöissä olivat hevoset tärkeitä ja liian vähän on annettu hevosten uhrauksille arvoa, jonka kirja palauttaa.

Sotasaalis-hevoset pelastivat osin kotimaan hevoset, joita kohdeltiin myös inhimillisesti, kuten tekijä kuvaa. Yleensä hevosia kuvataan lämpimästi kaikissa luvuissa.

Maatalouden koneistaminen vei hevosten työt, mutta jonkin ajan kuluttua niille alkoivat paremmat päivät hevosurheilussa. Savikko on osannut kuvata hevosia ja on antanut teoksessaan niille kuuluvan oikean arvon.

Kirjassa on tarkka sisällysluettelo, joka mahdollistaa sen käyttöä käsikirjanakin. Teos on helposti luettavaa maahenkistä tekstiä, jolle voi povata menestystä kirjamarkkinoillakin.

Hannu Huvinen

Opiskele tänään huomisen ammatti.

- METSÄTALOUSINSINÖÖRI (YAMK), metsätalouden liiketoiminta
- METSÄTALOUSINSINÖÖRI (AMK)

HAE 20.3.-3.4.2019. ALOITA OPISKELU 8/2019.

Lisätiedot
Pasi.Pakkala@xamk.fi
 p. 0400 780 029

Hyvinkäältä -66 valmistuneet agrologit koolla Tampereella

Hyvinkäältä 1966 valmistuneet agrologit kokoontuivat nopeutettuun kurssitapaamiseen Tampereelle 16. kesäkuuta. Edellisessä tapaamisessa oli todettu, että tarve kokoontumiseen vaikkapa kolmen vuoden välein olisi paikallaan. Onhan veljien keski-ikä jo yli 75 vuotta. Kokoontumiskutsut **Tapio Mikkola** ja **Mauri Rintala** olivat kokoontumispaikaksi valikoineet historiallisen Kehräsaaren kauppa- ja yrityskeskuksen kabinettitilan.

Kutsua tapaamisen oli noudattanut yhdeksän -66 valmistunutta nuorekasta agrologia ja viisi puolisoa. Juttua ja muisteltavaa mukavassa tunnelmassa riitti. Kiinnostavia elämänvaiheita kuultiin agrologi-veljien kertomana. Opettajia ja opiskelua muisteltiin vilkkaasti pilke silmäkulmassa. Mitä työuran jälkeen? Todettiin että monilla oli vielä lukuisia luottamustehtäviä. Oivallinen tapa päästä vapaaksi järjestötyöstä on vaihtaa asuinpaikkakuntaa. Näin kertoi menettelleensä Mauri Rintala.

Keskustelun lomassa **Jorma Tuohela** soitteli hanurilla ja tuttuja säveliä tapailtiin yhteislaulussa. Yksimielisesti todettiin, että kurssitapaaminen oli erittäin mukava ja virkistävä. Niinpä sovittiin, että kolmen vuoden päästä tavataan Oulussa, jossa **Antti Pönnkö** valitsee paikan tapaamiseen ja ohjelman.

Hyvinkään -66 kurssilta valmistui työelämässä poikkeuksellisen hyvin menestyneitä agrologeja. Useita agrologeja eteni rahalaitosten johtotehtäviin. Muun bisneksen pariin päätyi toistakymmentä ja julkinen sektori oli usean työpaikka. Jotkut agrologeista siirtyivät yrittäjiksi. Menestyksellisestä työurasta Tapio Mikkola ja **Jouko Tuomola** ovat saaneet vastaanottaa talousneuvoksen nimen ja arvon.

Kyseisellä kurssilla oli myös menestyskakkusia urheilijoita. Tapio Mikkola kehittyi maaottelujuoksijaksi ja SM-mitalistiksi 1970 luvulla estejuoksussa. Veikko Rusanen menestyi hyvin maratonhiihdoissa. Antti Pönnkö juoksi kovaa 400–800 metrillä ja **Jukka Markkanen** pelasi lentopalloa menestysjoukkueessa.

Texti: Veikko Rusanen, Kuva: Maija Rusanen

Hyvinkäältä 1966 valmistuneista agrologeista kurssitapaamiseen osallistuvait **Jorma Tuohela** (vas.), **Veikko Rusanen**, **Tapio Mikkola**, **Seppo Yli-Antola**, **Jukka Markkanen**, **Antti Pönnkö**, **Mauri Rintala**. Kuvasta puuttuvat tapaamiseen osallistuneet **Teuvo Rytönen** ja **Toivo Karjalainen**.

Kansanedustajat vierailulla

Agrologien Liitolla on tapana vuosittain tavata kansanedustajina toimivat agrologit. 14. marraskuuta liiton toimistolla olivat keskustelemassa kaikki viisi agrologikansanedustajaa: **Lasse Hautala** (vasemmalla), **Arto Pirttilahti**, **Eeva-Maria Majjala**, **Timo Korhonen** ja edessä Agrologien Liiton puheenjohtaja **Antti Rantakangas**. Kaikki ovat keskustan kansanedustajia. Kuvassa oikealla liiton toiminnanjohtaja **Anne Laitinen**. Keskustelussa olivat liiton ajankohtaisasioiden lisäksi toiminnan tulevaisuuden näkymät ja agrologikoulutuksen tilanne.

#agrologitjahevokset

-tapahtuma perjantaina 29.3.2019

Pilvenmäen raviradalla Forssassa

Agrologit jahevokset on liiton ja hevosten keskeinen tapahtuma.

Miljoonien agrologeista hevoset ovat liiton tärkein tukijana. Tapahtuma on kaikille avoin ja maksuton.

Hevosten keskeinen osuus on ravituskat. HANKE on hevosalan agrologien ja hevosmaailman yhteistyönä ja yhteisillä tavoitteilla. Ohjelmaa on ravituskat, tuomareiden ja tuomareiden ja tuomareiden.

Liiton ja hevosten keskeinen tapahtuma on 29.3.2019. Tapahtuma on kaikille avoin ja maksuton.

Agrologit jahevokset on liiton ja hevosten keskeinen tapahtuma. Tapahtuma on kaikille avoin ja maksuton.

Tervetuloa!

Liittiot: **Anne Laitinen** puh. 050 5143 711, **Elina Hironen** puh. 050 301 8258 ja **Taru Thunberg** puh. 050 574 5387

Jäsenkyselyarvonta

Jäsenkyselyymme vastasi lähemmäs tuhat henkilöä. Lämmin kiitos kaikille vastajille. Teemme tuloksista yhteenvetoja ja julkaisemme niitä ensi vuoden Luonnonvarassa-lehdissä.

Vastaajien kesken arvoimme neljä palkintoa ja arpaonni suosi seuraavia henkilöitä: Viikon majoitus Ylläs-Agrolassa (vko 33/2019), Pekka Kalliainen, Rovaniemi; 2HH yhden yön yöpyminen Holiday Club -kohteessa, Kirsimaria Piri, Ii; Käytännön Maamies -lehden vuosikerta 2019, Jenni Kuotola, Janakkala; 2 kpl Kuninkuusravilipuja (su 4.8.2019 Jokimaalle Lahteen), Saija Ohrluoma, Seinäjoki.

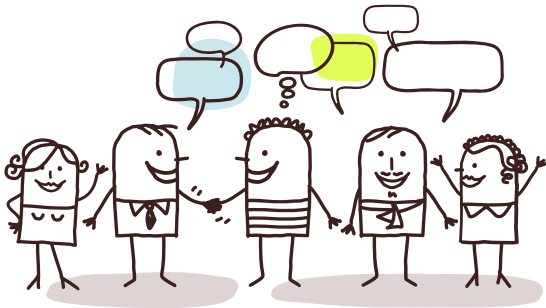
Voittajille on ilmoitettu voitosta henkilökohtaisesti. Lämpimät onnitelut arvonnassa voittaneille!

Mustialan ja Hyvinkään 2019 kymppikurssi-tapaamiset

Hyvinkään kymppikurssitapaaminen pidetään Hyvinkäällä la 16.3.2019 ja Mustialan tapaaminen Mustialassa la 6.4.2019.

Kutsuntavuorossa ovat v.-49, -59, -69, -79, -89 ja -99 valmistuneet agrologit sekä v. 1999 ja 2009 opintonsa aloittaneet AMK-agrologit.

Asianosaiset saavat kutsun tilaisuuteen talvella 2019. Mikäli kuulut kohderyhmään, varaathan ajan kalenteristasi.

Onko sinun kurssisi vuoro kokoontua? Saat kutsun talven aikana.

Mirjami Kinnunen

Syksyn kenttäkierroksella Savoniassa. Yliopettaja Heli Wahlroos (vas.), liiton Anne Laitinen, Pohjois-Savon Agrologien sihteeri Sini Ryymin-Murtorinne, koulutusvastuupäällikkö Petri Kainulainen sekä Pohjois-Savon Agrologien puheenjohtaja Rauno Savolainen.

Kenttäkierros oppilaitoksissa

SYKSY KÄYNNISTYI kenttäkierroksella oppilaitoksiin ja samalla olen päässyt tutustumaan jäsenyhdistysten väkeen eri puolilla Suomea.

Takana on vierailut Rovaniemellä Lapin AMK:ssa, HAMK:ssa Mustialassa, JAMK:ssa Tarvaalassa, Iisalmissa Savonian kampuksella ja Ilmajoella SeAMK:ssa. Vastaanotto oppilaitoksissa on ollut lämmin ja on ollut ilo huomata, millä ammattiympäryydellä uusia agrologeja koulutetaan. Kierrokselle on mahtunut kohtaamisia yli 160 opiskelijan kanssa. Opiskelijoille on esitelty agrologien urapolkuja, liiton tekemiä palkka- ja sijoittumisselvityksiä sekä esitelty liiton toimintaa. Lisäksi olen tavannut jokaisessa paikassa hieman eri kokoonpanolla oppilaitosten johtoa,

agrologikoulutuksen keskeisiä opettajia, lehtoreita ja koulutuspäälliköitä sekä hanketyöntekijöitä.

Koulutuksen rahoitus, joustavuus ja monimuotoiset opetusmenetelmät ja niihin sopeutuminen on keskusteltanut läpi kierroksen. Kierrokselle on myös mahtunut pohdintaa agrologikoulutuksen tulevaisuuden kuvista digitaalisuuden ja teknologian yhä lisääntyessä ja maatalouden murroksesta, mutta myös uusista mahdollisuuksista. Oppilaitokset ovat profiloineet agrologikoulutuksen sisällön omien vahvuksiensa mukaan, mutta agrologikoulutuksen peruselementit maaseudun asiantuntijoiden kouluttamiseksi näkyvät kaikissa yksiköissä.

Anne Laitinen

Pekingin matka huhtikuussa 2019

Agrologien Liitto ja METO tarjoavat jäsenilleen 14.–21.4.2019 matkan Pekingiin. Maa- ja metsätalousyrittäjille matka on verovähennyskelpoinen. Matkanjärjestäjänä toimii Xenia Tours. Matka on hyvää vauhtia täyttymässä, mutta vielä paikkoja löytyy. Toimi siis nopeasti ja ilmoittaudu 10.1.2019 mennessä! Matkaohjelma, hinnat ja ilmoittautumislinkki löytyvät osoitteesta www.xeniatours.fi/product/28/luvan-jasenmatka-pekiniin-14-2142019!

MERKKIPÄIVÄT

90

Maino Savela 29.12.2018
Lempäälä. Hyvinkää 1952.
Lähipiirissä.

Yrjö Isotalo

85

Yrjö Isotalo 3.1.2019
Huittinen. Mustiala 1963.
Perhepiirissä.
Aapo Uusitalo 18.12.2018
Punkaharju. Hyvinkää 1957.
Perhepiirissä.
Reino Mustonen 14.3.2019
Outokumpu. Hyvinkää 1969.
Lähipiirissä.

Aapo Uusitalo

80

Asko Meski 5.1.2019
Orimattila. Hyvinkää 1971.
Lähipiirissä.
Keijo Nummela 17.1.2019
Oripää. Mustiala 1968.
Vastaanotto Ryötin tilalla,
Alastarolla 20.1.2019
klo 13 alkaen.
Pekka Pastila 27.2.2019
Hämeenlinna. Mustiala 1965.
Matkoilla.
Aarno Toppi 16.3.2019
Riihimäki. Mustiala 1963.
Ei vastaanottoa.

Reino Mustonen

Asko Meski

75

Heimo Koivisto 17.12.2018
Turku. Mustiala 1969.
Perhepiirissä.

Keijo Nummela

Tuomas Isotalo 21.12.2018
Lieto. Mustiala 1969.
Perhepiirissä.

Aulis Kempainen 25.12.2018
Joensuu. Hyvinkää 1969.
Perhepiirissä.

Aarnoi Toppi

70

Markku Vuorensola
17.12.2018 Lempäälä.
Mustiala 1976. Juhlii
läheisten ja ystävien kesken.

Aulis Kempainen

60

Simo Saarikallio 6.2.2019
asiantuntija, maanviljelijä,
Alastaro. Ahlman 1995.
Perhepiirissä.

Simo Saarikallio

50

Jari Lintukangas 25.12.2018
maatalousyrittäjä,
Ypäjä. Tarvaala 1994.
Vastaanotto Hirvihovissa,
Loimaalla 27.12.2018 klo 14
(maratontapahtuma alkaa
klo 9, 100mc.fi)

Esa Mäki-Neste 16.3.2019
maanviljelijä, Alavus. SeAMK
2003. Vastaanotto Jokivarren
NS. (os. Jokivarrentie 349,
Alavus) 16.3.2019.

MUISTOA KUNNIOITTAEN

Lauri Seppänen
s. 9.9.1933 Joutseno
k. 24.3.2018 Lappeenranta
Mustiala 1958

Jouko Mantere
s. 24.8.1931 Tuusula
k. 16.6.2018 Tuusula
Hyvinkää 1956

Kalle Heiskanen
s. 18.7.1925 Soanlahti
k. 16.8.2018 Helsinki
Mustiala 1953

Tuomo Kautonen
s. 19.12.1947 Enonkoski
k. 3.11.2018 Savonlinna
Hyvinkää 1975

Valmistuneet

HAMK 13.6.2018
Maaseudun kehittämisen
koulutusohjelma, agrologi
(ylempi AMK)
Lahti Eero, Belgia

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2019!
Fridfull Jul och Gott Nytt År 2019!

METO — Metsäalan Asiantuntijat ry
Agrologien Liitto ry

Tämänvuotiset joulukorttivarat olemme lahjoittaneet Hyvä Joulumieli -keräykseen.

Pomospelka.fi

Kelomajat Saariselän keskustassa

Meto

 Saariselka.com
BOOKING

Varaa Saariselän Keskusvaramosta Pomospelkä ja Saariselän muut majoituskohteet.
300 kohdetta yksiöistä suuriin kelohuviloihin.

 saariselka.com @ keskusvaraamo@saariselka.com +358 (0)16 554 0500